

Lehti kaikille turkulaisille 3 | 2023 En tidning för alla åbabor

Turkuposti

Anna
palautetta
kaupungin
toiminnasta ja
palveluista:
• turku.fi/palaute
• turku.fi/respons

Tänään kotona
**Turku-opas
Liisa Ruonti
viihtyy
Lonttisisissa**
sivut 4–5

**Alueolohuoneet
kutsuvat
yhdessäoloon**
sivu 10

**Uuden
oppiminen
palkitsee ja
avaa ovia**
sivut 12–13

**Mitä tutut
turkulaiset
toivovat Fuugaan?**
sivu 14

**Turku juhlii
Mauno Koiviston
100-vuotissynty-
mäpäivää**
sivu 17

**Poimi
menovinkit
syyskauteen**
sivut 25–31

Pää- kirjoitus.

Uusi Turku on lasten ja nuorten

Uusi Turku, mikä se on? Se on nimi muutokselle, joka on tapahtunut, kun sosiaali- ja terveystalvet siirtyivät kuntasektorin historian suurimmassa hallinnonuudistuksessa vuodenvaihteessa hyvinvointialueille. Sinne siirtyi puolet kaupungista, joten on luontevaa kutsua jäljelle jäävää osaa Uudeksi Turuksi.

Uusi Turku on pitkäaikainen muutosprosessi, jossa vuosisataista Turkoa viritetään entistä ihmislähtöisemmäksi ja yritysyhteistyöisemmäksi. Siirrymme vaiheittain kohti niin sanottua yhteisvaikuttavaa johtamista ja tekemistä. Osin kyse on myös valtuustokauden alussa käyttöön otetun pormestarmallin vakiinnuttamisesta ja määrittelystä.

Tavoitteena on parantaa entisestään kykyä toteuttaa Turun kaupunkistrategiaa ja pormestariohjelmia, mutta ennen kaikkea tarjota kaupunkilaisille oikeita palveluita, oikealla tavalla ja oikeaan aikaan. Tämä tarkoittaa sekä lähipalvelua mutta yhtä lailla digitaalisia palveluita, jotka ovat tarjolla silloin kun kaupunkilainen niitä tarvitsee. Muun muassa päiväkotipaikkoja varataan eniten sunnuntai-iltaisina eli silloin kun kaupunkilaisilla on aikaa, eikä virka-aikana eli silloin kun virkakunnalla on aikaa. Pitäisikö tämän tiedon vaikuttaa vaikkapa neuvontapalveluiden saatavuuteen?

Merkittävä osa Uuden Turun kehittämistä on arvioida lasten ja nuorten palveluita uudella tavalla. Ajatus on tarjota kaikki kaupungit lukuisat lasten ja nuorten palvelut yksinkertaisella, helpolla ja tehokkaalla tavalla – tämä tehdään yhdessä järjestöjen, yhdistysten, Varhan ja muiden sidosryhmien kanssa. Lasten ja nuorten palvelujen pitää tulla kaupunkilaiselle kuin (Miinalle ja) Manulle illallinen!

Nya Åbo tillhör barn och unga

Nya Åbo, vad är det för något? Det är namnet på en förändring som skett i och med att social- och hälsovårdstjänsterna i den största förvaltningsreformen i kommunsektorerna övergick till Egentliga Finlands välfärdsområde vid årsskiftet. Dit överfördes hälften av stadens funktioner så att det är naturligt att den del som blir kvar av staden heter Nya Åbo.

Nya Åbo är en betydande förändringsprocess där Åbo som funnits till i århundraden styrs mot en mer människonära och företagsvänlig stad. Vi övergår stegvis mot en samverkande ledning och verksamhet. Delvis handlar det också om etablering och definiering av borgmästarprogrammet som infördes i början av fullmäktigeperioden.

Målet är att ytterligare förbättra förmågan att genomföra Åbos stadsstrategi och borgmästarprogram, men framför allt ska man erbjuda rätt tjänster på rätt sätt och i rätt tid för stadsborna. Detta innebär närtjänster men framför allt digitala tjänster som finns tillgängliga alltid när en invånare behöver dem. Dagvårdspplatser bokas nämligen mest under söndagskvällar då invånarna har tid och inte under tjänstetid då tjänstepersonalen har tid. Borde den här informationen kanske påverka tillgången på rådgivningstjänster?

En betydande del av utvecklandet av Nya Åbo består i att bedöma tjänsterna för barn och unga på ett nytt sätt. Tanken är att erbjuda alla de olika tjänsterna för barn och unga på ett enkelt, lätt och effektivt sätt - detta gör vi tillsammans med organisationer, föreningar, Varha och andra intressentgrupper. Tjänster för barn och unga ska självklart vara tillgängliga för alla!

Tuomas Heikkinen, kansliapäällikkö

Tehtävä: Vastaa Turun konsernihallinnon toiminnan johtamisesta, kaupunginhallituksen alaisten asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta.

Suosikkipaikkani Turussa:
Kakkskerran saari ja Airisto

Turun päivä on kaupunkilaisten yhteinen juhla!

Turun päivänä 17.9. kaupunki on täynnä nähtävää ja koettavaa. Silloin 120-vuotissynttäreitään juhlii myös vanha kirjastotalo. Lue lisää Bibliotechan juhla valmisteluista sivulta 18.

- turku.fi/turunpaiva
- turku.fi/sv/abodagen

KUVA: ANNA-ROSA EERIKÄINEN

Seuraa valtuuston kokouksia

Turun kaupunginvaltuusto kokoontuu kaupungintalossa 18.9., 23.10., 13.11. ja 11.12. klo 18. Valtuuston kokouksia voi seurata yleisölehteriltä, suorina videolähettyksinä sekä

kokouksen jälkeen julkaistavilta videotallenteilta. Twitterissä valtuustokeskustelua käydään tunneilla #tkuvaltuusto ja #TurkuPäätää.

Katso valtuustokokouksia:

- turku.fi/kaupunginvaltuusto
- turku.fi/sv/stadsfullmaktige
- turku.fi/en/decision-making/city-council

Urbaani legenda jo vuodesta 1229

Turkuposti • Julkaisija Turun kaupunki, Yliopistonkatu 27, 20100 Turku, viestinta@turku.fi
• Päätoimittaja Katja Laiho, katja.laiho@turku.fi, p. 050 590 7768 • Kansikuva Heikki Räisänen
• Ulkoasu ja taitto KMG Turku • Paino Hansaprint Oy • Painosmäärä 137 000 kpl
• ISSN 1798-4661 (painettu) • ISSN 2489-2173 (verkojulkaisu) • ISSN 2489-2289 (äänilehti)
• Jakelu Posti Oy • Seuraava numero ilmestyy 22.11.2023.

KUVA: FRIDA-MARIA PESSI

Sisältö

4 Tänään kotona

Turku-oppaan pitää olla aina ajan tasalla

6 Lyhyet

- Kerrostalo muuttuu valoteokseksi Lausteella
- Rakennusvalvonnan arkiston piirustusaineisto helposti nettikaupasta
- Eurooppa-foorumi kokoaa politiikan, talouden ja tutkimuksen huippunimet Turkuun

7 Kahvilla

Kirjaston ja esiopetuksen yhteistyö tukee lasten lukutaitoa

8 Kasvava Turku

- Turku tarjoaa kulttuurin iloa pikkulapsiperheiden arkeen
- Viihtyvätkö nuoret Turun keskustassa?
- Koulupoissaoloja ehkäistään kohtaamisten ja arkisten asioiden avulla
- Lausteen perhetupa on lähellä perheitä

10

Alueolohuoneet tarjoavat seuraa ja yhteistä tekemistä

11 Kansainvälinen Turku

- Tukea oppimiseen omalla äidinkielellä
- Kirjasto eri kielillä -sivusto auttaa käyttämään kirjaston palveluita

12 Turku 2030-luvulle

Uuden oppiminen palkitsee oppijan ja hyödyttää työelämää

14 Kaupunki remontissa

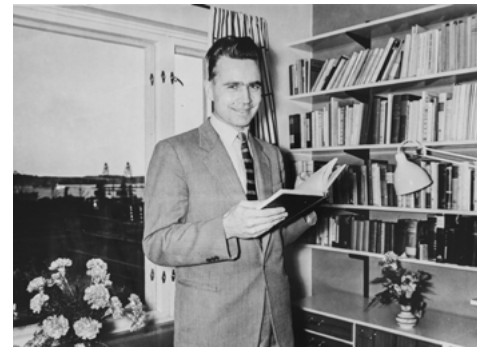
- Fuugan toivotaan monipuolistavan Turun kulttuuritarjontaa ja tuovan lisää elinvoimaa keskustaan
- Rakenteilla
- Kupittaaan ja Itäharjun alueesta tulee tiedon ja kehityksen solmukohta

16 Hei, nyt lähdetään

Kirjastoautokiertue tuo taide-esityksiä kirjastoauton pysäkeille

17

Turku juhlii Mauno Koiviston 100-vuotissyntymäpäivää

KUVA: KANSALLISARKISTO

Filosofian tohtori Mauno Koivisto kodissaan Turun Patterinhaassa vuonna 1956.

18 Verhon takana

Bibliotheca120 herättää henkiin kirjastotalon historian

19

- Turun kummilapsiperinne jatkunut jo vuosikymmeniä
- Jos kaikki turkulaiset kotitaloudet lajittelisivat jätteensä

22 Turku liikkeelle

24 Svenska sidan

- Studier och toppidrott kräver vardagsdisciplin och schemapussel
- Att inte äga en bil i Åbo är lättare än du tror

25 Tapahtumakalenteri

Tapahtumistaan Turku tunnetaan! Menovinkkejä elo-marraskuulle.

KUVA: HANNA OKSANEN

Kurkkaa myös turku.fi/opiskelija-kaupunki

Tervetuloa uudet opiskelijat!

Opiskelijakaupunki Turun tapahtumat, kahvilat, kirjastot ja lenkkipolut kutsuvat kaikkia opiskelijoita, uusia ja vanhoja. Katso kulttuurin ja liikunnan edulliset opiskelijahinnat teatteriin, konsertteihin, museoihin ja urheilemaan.

- turku.fi/opiskelijaedut
- turku.fi/sv/studieformaner
- turku.fi/en/studentbenefits

KUVA: PETTERI MÄNTYSAARI

Ehdota kuningasideoita

Seuraavaan Asukasbudjettiin on varattu kolme miljoonaa euroa. Asukkaiden ehdotuksia kerätään 1.10.–31.11.2023.

Osallistu Asukasbudjettiin tekemällä ehdotus:
• asukasbudjetti.turku.fi

Liikkumisesta virtaa ja iloa!

Liikuntavinkkejä kaikenikäisille sivuilla 20–23

Lue myös alareunat!

Sieltä löydät lisätietoa ja vinkkejä sivun aiheesta.

Tänään kotona

**Kenen kotiin sinä
haluaisit kurkata?**

Ehdota mielenkiintoista ihmistä
tai perhettä Tänään kotona
-palstalle sähköpostilla:
viestinta@turku.fi

Turku-oppaan pitää olla aina ajan tasalla

Virallisesti eläkkeellä olevalla **Liisa Ruontilla** eivät päivät käy pitkäksi. Oppaana Turussa ja Naantalissa työskentelevä Ruonti löytää päiviinsä lisää tekemistä muun muassa kansantanssiharrastuksesta sekä lastenlastensa vierailuista.

*Liisa Ruonti pääsee Lonttisten
kodistaan näppärästi
opastuskeikoille jokivarren
puusiltaa pitkin kävelemällä.*

” Eikö olekin upea maisema, katsokaa, Liisa Ruonti esittelee Lonttisten vuokra-asuntonsa parvekenäkymää. Vieressä virtaa Aurajoki, ja piha ja jokivarsi tulvivat vehreyttä, olohuoneen ikkunan takana seisovaa omenapuuta myöten.

Ruonti on juuri palannut opastukselta Aboa Vetus Ars Nova -museosta, jossa on saanut kertoa historiallisen Turun saloista koululaisryhmille. Entisenä peruskoulun opettajana Ruonti kokee opettajakokemuksestaan olevan hyötyä etenkin oppilaiden opastuksessa.

– Osaan olla tarvittaessa jämäkkä, mutta tiedän myös millaiset asiat vetoavat alakouluikäisiin, Ruonti kertoo.

Lonttisista löytyi koti

Nykyiseen kotiinsa 64-vuotias Liisa Ruonti muutti reilu kolme vuotta sitten, kun avioeron jälkeen piti löytää uusi, pienempi asunto. Vanha omistusrivitaloasunto Mällickälästä myytiin hetkessä, ja tulikin kiire saada katto päälle.

Lonttisiin 70-neliöistä vuokra-asuntoa Ruonti lähti katsomaan huolettomalla asenteella, mutta asunto hurmasi hänet saman tien.

– Tiesin heti, että tämä on minulle. Asunto on aika iso yhdelle, mutta kolme lastenlastani käyvät säännöllisesti luonani kylässä, joten heidän pitää mahtua luonani majoittumaan. Asunnossa on myös ihanasti säilytystilaa, ja olen kauhean huono heittämään asioita pois, Ruonti nauraa.

Asuinalueen maine on ollut kautta aikain rosoinen. Aiemmin Raunistulan kaupunginosaan kuulunut Lonttinen oli väkivallan ja alkoholismin värjäämää köyhälistön aluetta, olipa alueella bordellejakin vielä 60-luvulla.

Nykyään alue on kuin mikä tahansa kaupunginosa. Lonttinen jakautuu vanhempaan puutalokaistaleeseen ja 90-luvulla rakennettuihin kerrostaloihin, jollaisessa Ruontikin asuu.

– Meidän taloyhtiömme on rauhallinen. Jonkin verran muuttoliikennettä tässä talossa on, mutta se ei minua haittaa.

Liisa Ruonti on sisustanut kotinsa itselleen tärkeillä esineillä.

– Valitsen joka aamu erikseen tietyn kahvikupin, josta aamukahvini nautiskelen.

Oppaan taidot käytössä läpi elämän

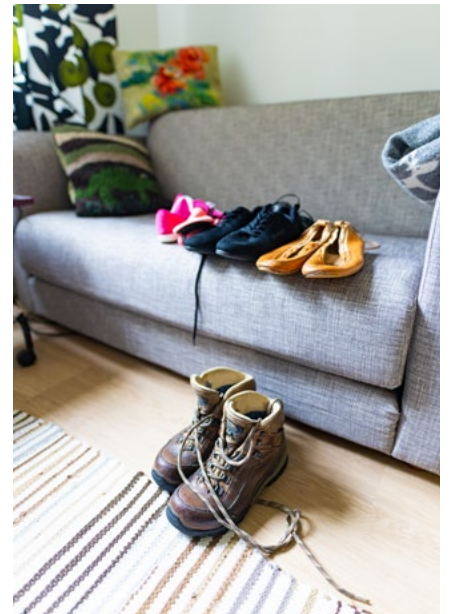
Oppaan työhön intohimoisesti suhtautuvan Ruontin mukaan työ vaatii loputonta innostusta ja tiedonjanoa lähialueiden historiaan ja ilmiöihin, sillä opastuksien sisältöjä täytyy jatkuvasti päivittää.

Liisa Ruonti on toiminut aikoinaan jo Liedossa asuessaan paikallisoppaana, nykyään hän opastaa sekä Turussa että Naantalissa.

– Historiantutkimus tarkentuu koko ajan, ja uusia löytöjä tehdään. Se vaatii ajan tasalla pysymistä. Itse luen paljon, ja meille oppaille järjestetään myös koulutuksia.

Ruonti opastaa sekä turkulaisia että muualta tulevia ryhmiä. Viime aikojen kiinnostavimmat opastukset ovat liittyneet, ehkä hieman yllättäen, jäteteisiin. Jätevedenpuhdistamon kierrokset ovat erityisesti koululaisten mieleen, ja Paskareissu Turussa -nimellä kulkeva opastus on myös saavuttanut suurta suosiota.

Erilaisia opastettavia kiinnostavat Ruontin mukaan melko samanlaiset asiat. Vaikka päällisin puolin Turun historiaa tunnetaankin, on ihan keskustassa kohteita, jotka ovat jääneet paikallisiltakin piiloon.

Kenkiä Liisa Ruontilta löytyy vähän joka lähtöön, niin kansantanssiin, lavatanssiin kuin geokätköilyyn.

– Yksi helmi on Sibelius-museon takaa löytyvä kasvitieteilijä **Pehr Kalmin** vuonna 1757 perustama, yleisölle avoin puutarha. Sinne kun vien ryhmiä, niin yllättynyt ihastus yleensä kohahtaa läpi porukan.

Yhtenä oppaana toimimisen edellytyksiä on Ruontin mukaan kyky luovia ja joustaa opastettavan ryhmän mukaan. Joskus ryhmässä saattaa olla useampi yli 90-vuotias, jolloin opastukselle suunniteltuja kävelyreittejä pitää hieman sorvata.

Ruontin ideointi- ja oppaan taidot tulevat hyötykäyttöön myös hänen luonaan vierailevien kolmen lapsenlapsen kanssa. Usein he kävelevät Aurajokirannan kävelytieltä pitkin keskustaan vaikkapa jäätelölle tai pääkirjastoon.

– Kirjasto on tärkeä paikka minulle ja käyn siellä usein. Siellä on aivan mainio lastenosasto, johon lapsenlapsenikin ovat ihastuneet. Tällaiset ihan arkisetkin asiat ovat usein lasten mieleen, Liisa Ruonti hymyilee.

TEKSTIT: HEIDI HORILA
KUVAT: HEIKKI RÄISÄNEN

Lastenkirjaston suosio ei hellitä

Turun pääkirjaston lastenosasto Saaga on monelle perheelle helppo tapa viettää aikaa ja löytää tekemistä aivan kaupungin keskustasta. Pandemian jäljiltä asiakasvirrat ovat taas löytäneet kirjaston ja sen palvelut.

Kirjastoon tullaan Turusta ja kauempaa.

– Kirjasto on ainoita paikkoja, jossa voi viettää aikaa ilman, että tarvitsee käyttää rahaa, ja meillähän voi viihtyä lueskellen, pelaillen tai osallistumalla erilaisiin kirjaston tapahtumiin, kertoo Turun pääkirjaston lasten palveluiden tiiminvetäjä **Katriina Koivusalo**.

Lastenosastolla järjestetään erilaisia teema- ja tapahtumapäiviä, jotka ajoittuvat yleensä syys- ja talvilomaviikoille sekä huhtikuisen Lukuviikon yhteyteen.

Syksyllä on jälleen luvassa satutuntikiertue, jonka tavoitteena on kiertää kaikki lähikirjastot.

Teemapäivien suhteen pyritään kuulostelemaan asiakkaiden toiveita, ja kulloinkin nousevia suosikkeja. Yksi kestoposuosikki on kuitenkin ylitse muiden.

– Harry Potter -tapahtumaa toivotaan aina vaan, ja Pottereita lainataan e-aineistona kaikista lasten ja nuorten kirjasarjoista edelleen ylivoimaisesti eniten, Koivusalo naurahtaa.

Kaupunkioppaan asun täytyy olla siisti ja säänmukainen.

Kalasadaman
valoteos, Anne
Roininen ja
asukkaat, Helsinki
2022.

Kerrostalo muuttuu valoteokseksi Lausteella

Syksyisen pimeä kaupunkiympäristö täyttyy väreistä ja valoista, kun Lausteella sijaitsevaan kerrostaloon toteutetaan lokakuussa talon asukkaiden kanssa yhteisöllinen valoteos.

Työryhmän taitelijat käyvät alkusyksyn aikana visiiteillä kodeissa tuomassa valaisimia, joihin asukkaat valitsevat värit. Lamput sijoitetaan huoneisiin tapahtuman ajaksi siten, että mahdollisimman paljon väriä näkyy kaduille. Taide kietoutuu arkiseen ympäristöön ja ihmisten koteihin ja samalla talon asukkaat pääsevät mukaan taiteelliseen prosessiin.

Lausteella toteutettava valoteos on saanut alkunsa Porissa 2012, missä kuvataiteilijat **Anne Roininen** ja **Anna Turunen** tekivät vastaavan teoksen ensimmäistä kertaa. Sen jälkeen teos on nähty eri puolilla Suomea mm. Helsingissä ja Espoossa. Lausteella teoksen toteuttavat Roininen ja hänen mukaansa kutumat taitelijat **Teo Mattila** ja **Maiju Tiuraniemi**.

Teos nähdään nyt ensi kertaa Turussa. Teoksen tuottaa Suomen valotaiteen seura FLASH ry ja sen toteutumisesta on tukenut Turku 2029 -säätiö.

TEKSTI: ANNE ROININEN, NIINA NIEMI-NAGY
KUVA: SAMI PERTTILÄ

Eurooppa- foorumi kokoaa politiikan, talouden ja tutkimuksen huippunimet Turkuun

Eurooppa-foorumin 30.8.–1.9. teemana on Muuttuva Eurooppa. Foorumi koostuu yli 40 järjestäjän omista ohjelmaosuuksista, joita pääsee seuraamaan ilmaiseksi niin verkossa kuin paikan päällä.

Eurooppa-foorumi on Suomen merkittävin Eurooppa-keskustelun areena. Tänä vuonna foorumi rantautuu myös Turun kauppatorille Speakers' Corner -tapahtumalla lähemmäs kansalaisia ja kannustaa kaikkia mukaan avoimeen keskusteluun. Speakers' Corner -tapahtumaa voi seurata perjantaina 1.9. klo 12–17.

Speakers' Cornerin teemana on Eurooppa NYT. Ohjelmassa on luvassa keskusteluja muun muassa

Euroopan osaamisen teemavuodesta ja siitä, miten vihreä ja digitaalinen siirtymä avaavat uusia mahdollisuuksia ihmisille ja EU:n taloudelle. Tapahtuman juontaa Turun yliopiston eduskuntatutkimuksen keskuksen johtaja **Markku Jokisipilä**.

Lisätietoa ja pääsy live-sivulle:

- europeforum.fi
- europeforum.fi/sv
- europeforum.fi/en

TEKSTI: MARIKA LEHTO
KUVA: JASKA POIKONEN

Vuonna 2022 Eurooppa-foorumiin osallistui yhteensä 200 puhujaa, muun muassa Turun pormestari Minna Arve, MEP Ville Niinistö ja Joensuun kaupunginvaltuutettu Maija Kuivalainen. Juontajana toimi Miia Paananen (vas.).

Rakennusvalvonnan arkiston piirustusaineisto helposti nettikaupasta

Turun rakennusvalvonta otti toukokuussa käyttöön rakennusvalvonnan arkiston aineistojen verkkokaupan. Palvelu on osa digitaalisten palvelujen kehittämistä, jolla helpotetaan ja nopeutetaan rakennusvalvonnassa asiointia.

Tarjonta laajenee käsittämään lupaprosessin koko dokumentaation

Aineistojen digitoinnin edetessä palvelu laajenee sisältämään

myönnettyjen lupapäätösten koko dokumentaation eli pääpiirustukset, lupapäätökset, loppukatselmuspöytäkirjat ja tulevaisuudessa myös rakenne- ja lvi-piirustukset.

Verkkokaupasta tarvitsemansa

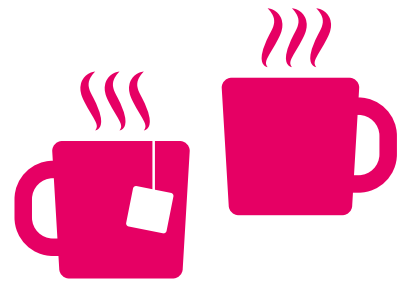
aineiston saa nopeasti. Asiointi helpottuu, kun dokumentteja ei tarvitse tulla katsomaan paikan päälle tai tilata niitä erikseen omaan sähköpostiin.

Arkistokuvien nopea saatavuus helpottaa lähtötietojen hankintaa myynti-

ja ostotilanteissa sekä olemassa olevan rakennuksen korjaus- ja muutostöitä suunniteltaessa.

Verkkokauppa löytyy osoitteesta:
• turku.fi/rakennusvalvonta/arkistokauppa

TEKSTI: RISTO LAHTINEN

Jokaisessa Turkupostin numerossa käymme kahvilla kaupungin työntekijän kanssa.

Kirjaston ja esiopetuksen yhteistyö tukee lasten lukutaitoa

Turun kaupunginkirjasto edistää yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa lasten lukuintoa ja lukutaitoa. 7-vuotias **Iida Koret** aloitti elokuussa peruskoulun ja osaa jo lukea. Yhteisellä kahvihetkellä Nättinummen esiopetusyksikön Väkkäröissä myös äiti **Tarja Koret** ja kirjaston palvelupäällikkö **Sanna Hernelahti** innostuvat tutkimaan lidan valitsemaa Tatum ja Patun hirviökirjaa.

Sanna: Viime vuoden lopulla kirjasto toi päivä-koteihin iltasatuhyllyjä, joista vanhemmat voivat lainata kotiin luettavaa ilman kirjastokorttia. Toivomme, että se innostaisi sekä lapsia että vanhempia lukemaan enemmän.

Tarja: Minun mielestäni se on tosi hieno idea. Lapsi innostuu kirjoista, kun niitä on esillä ja ne muistuttavat myös vanhempia siitä, että kirjoja on lainattavana. Kotona meillä luetaan yleensä viikonloppuisin yhdessä.

Iida: Osaan lukea ainakin tavuttaen ja osaan kirjoittaakin. Kotona kuuntelen äänisatuja ja äiti, isä, isosisko ja isovelji lukevat minulle ääneen.

Sanna: Se onkin hyvä yhteinen hetki, kun luetaan yhdessä.

Tarja: Kun lidalle on luettu paljon, huomaa, että hän jaksaa keskittyä hyvin pieniinkin yksityiskohtiin.

Sanna: Kirjastojen yksi perustävistä on tukea lasten lukutaidon kehittämistä. Yhteistyö esiopetuksen kanssa antaa uusia mahdollisuuksia löytää keinoja lukemisen

edistämiseen. Esiopetussuunnitelmassa on mukana kirjastokurssi, jossa hauskojen hahmojen opastuksella kirjasto tulee tutuksi. Syksyllä otetaan käyttöön myös lainattava laukku, joka sisältää kivoja materiaaleja, joiden avulla voi tutustua kirjastoon.

Tarja: Kuulostaa hyvältä. Meillä on kotona paljon kirjoja ja kirjastossa tulee käytyä vähän harvemmin. Runosmäki taitaa olla meille lähin kirjasto, mutta olemme käyneet myös pääkirjastossa.

Sanna: Onko teillä jotain suosikkikirjoja?

Iida: Prinsessa Pikkiiriikki -kirjat. Isä lukee minulle *Prinsessa Pikkiiriikin* kesää.

Tarja: Prinsessa Pikkiiriikit ovat aikuistenkin mielestä hauskoja. Niissä on hyvää huumoria, joka uppoaa vanhempiinkin.

Iida: Myös Anselmi alligaattori on kiva. Anselmi tippui vessanpyttyyn ja hävisi viemäriin.

Sanna: Hauskoja kirjoja on mukava lukea yhdessä. Minkä kirjan valitsit nyt hyllystä?

Iida: Tatum ja Patun. Tässä on hirviöitä.

Tarja: lidan isosisko on aina lukenut paljon. Hän pääsi juuri lukioon ja koulukiireiden takia lukeminen on nyt jäänyt vähemmälle. Isoveli tulee joskus kuuntelemaan, kun lidalle luetaan ääneen. Älypuhelimet vievät lapsien huomion, joten on hyvä, että kirjoja nostetaan esiin.

Iida (lukee kirjasta): Ruusukaalit rupsuttelevat. Passionhedelmät parturoivat kiukuttelevia kiivejä.

Sanna: Tatu ja Patut ovat kirjastossakin tosi suosittuja.

Iida: Haluaisin tämän kirjan kotiin.

Tarja: Mehän voisimme lainata sen kirjastosta.

TEKSTI JA KUVA: FRIDA-MARIA PESSI

Kaupunginkirjaston palvelupäällikkö Sanna Hernelahti (vas.), 7-vuotias Iida Koret ja Tarja Koret lukevat Tatu ja Patu -kirjaa yhteisellä kahvihetkellä.

Lukemisen iloa!

- Monikielinen lukuhetki lapsille Varissuon kirjastossa 7.9., 21.9., 5.10., 19.10., 2.11., 16.11. ja 30.11. klo 17
- Sagoklubben på onsdagar för 4–6-åringar startar 6.9 kl. 17.30 och bokklubben för 7–9-åringar på torsdagar startar 7.9 kl. 17.30 i huvudbibliotekets idérummet
  - turku.fi/kirjasto
  - turku.fi/sv/bibliotek

Turku tarjoaa kulttuurin iloa pikkulapsiperheiden arkeen

Kulttuurihyvinvoinnilla on Turussa vahvat juuret. Jo kulttuuripääkaupunkivuonna 2011 perusterveydenhuollosta jaettiin kulttuurireseptejä, joilla pääsi ilmaiseksi vuoden päätapahtumiin. Syksyllä alkavassa Turun kulttuurin kutsuvieras -pilotissa tarjotaan maksutonta kulttuuritoimintaa neuvolan perheohjauksen asiakasperheille.

Neuvolan perheohjauksen piirissä on vauva- ja pikkulapsiperheitä, joilla on arjessaan eritasoisia haasteita. Kulttuurin kutsuvieras -toiminnan tavoitteena on tukea vanhemmuutta, vahvistaa vuorovaikutusta ja tuoda iloa joskus väsyttävään perhearkeen kulttuurin keinoin. Keskeistä toiminnassa on varhainen tuki ja ennaltaehkäisevä ote.

Piristystä perhearkeen

Perheille tarjotaan Lastenkulttuurikeskus Seikkailupuiston kursseja, kuten vauvasirkusta, värikylyjä sekä tarinamuskareita. Luvassa on myös kaupungin omien taidelaitosten työpaja- ja vierailutoimintaa. Pääpaino on ryhmätoiminnoissa, jotka tarjoavat samalla vertaistukea.

Neuvolan perheohjaajat jakavat kutsuja oman ammattitaitonsa ja harkintansa sekä yhdessä määritettyjen kriteerien mukaan perheille, joiden he arvelevat hyötyvän toiminnasta eniten.

– Tämä on asiakasperheillemme ihana asia! Koen jo nyt, että kulttuurikokemukset tulevat antamaan paljon iloa ja voimaa haastavan arjen keskelle. On kiinnostavaa kokeilla tätä uutta työkalua, iloitsee perheohjaaja **Lotta Lindblom**.

Moniammatillista kehittämistä

Turun kulttuurin kutsuvieras -toimintamallia on kehitetty Turun kaupungin ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen yhteistyönä osana Kulttuurin kärkihanketta. Työryhmässä on kulttuurin, asiakasohjauksen ja neuvolapalveluiden asiantuntijoita. Moniammatillisuudella varmistetaan niin kulttuuri- ja taidelähtöisten menetelmien tutkitut hyvinvointivaikutukset kuin asiakasohjauksen ja terveyden edistämisen näkökulmat.

Oppeja ja kokemuksia kulttuuri-lähettestä on saatu Tampereelta ja Etelä-Savosta, joissa toimintaa on toteutettu menestyksekkäästi jo vuosia.

Kulttuurin kutsuvieras -mallia pilotoidaan neuvolan perheohjauksessa syksystä 2023 kevääseen 2024. Tavoitteena on jatkossa laajentaa toimintaa neuvolapalveluihin pysyväksi malliksi.

Lue lisää:

- turku.fi/kulttuurin-kutsuvieras

TEKSTI: HELI LEMPA
KUVA: DENISSE ISLAS

Vauvojen värikyly Lastenkulttuurikeskus Seikkailupuistossa tutustuttaa värien maailmaan.

Akseli Tammi tykkää käydä jokirannassa ja Hansassa. Ohi kulkiessaan hän pistäytyy usein myös kirjastossa.

Viihtyvätkö nuoret Turun keskustassa?

Erilaisissa vetovoimatutkimuksissa Turku ja sen keskusta pärjäävät melko hyvin. Uutisissa keskustasta näyttäytyy kuitenkin paikoin levottomana. Syyttävä sormi osoittaa välillä nuoriin, mutta miten nuoret itse kokevat keskustan?

Pikaisen gallupin perusteella Turun keskusta on useimpien nuorten mielestä erittäin mukava ja vaaraton paikka viettää aikaa. Nuoria miellyttää muun muassa torin uusi, hauskenpi ulkoasu. Vaikka tilanne onkin aika mieluisa, esimerkiksi nuorisopalveluita, vapaita oleskelutiloja ja tapahtumia voisi olla enemmän. – Julkisia palveluita ja ajanviettoiltoja voitaisiin lisätä, ehdottaa **Elia Karlsson**.

Onko jotain, miten keskustasta voitaisiin tehdä nuorille vielä viihtyisämpi?

– Vähentämällä autoja ja lisäämällä jalankulkijaystävällistä infraa, sanoo **Samu Selonen**.

Entä ne paljon puhutut häiriöt;

onko tilanne keskustassa oikeasti niin paha?

Ikäviä tilanteitakin on, mutta nuorten häiriökäyttäytymisen uutisointi on haastateltujen mukaan vahvasti liioiteltua.

– Ei esimerkiksi jokirannassa tai Cittarilla meno ole sen vakavampaa kuin hengailua, sanoo **Akseli Tammi**.

Nuoret haluavat myös korostaa, että he ovat aktiivisesti mukana kaikessa mitä yhteiskunnassa tapahtuu. Ilmastokriisin ajankohtaisuuden takia monet nuoret ovat imeytyneet mukaan myös yhteiskunnalliseen päätöksentekoon.

TEKSTI JA KUVA: TUISKU RAILO
JUTUN KIRJOITTAJA OLI KESÄTÖISSÄ TURUN KAUPUNGILLA.

Koulupoissaoloja ehkäistään kohtaamisten ja arkisten asioiden avulla

Elokuusta alkaen koulut ovat velvollisia paitsi seuraamaan myös ennaltaehkäisemään koulupoissaoloja.

Koulujen uusi velvoite ennaltaehkäistä koulupoissaoloja saa kannatusta Nummenpakan koulun 9. luokkaa käyville **Epulta** ja **Miksulta**.

– On hyvä, että poissaoloja seurataan tarkemmin. Muuten tilanne voi helposti eskaloitua niin, että ensin poissaoloja on vain viisi ja pian yli 50 tuntia, Eppu miettii. Miksu on samoilla linjoilla.

– Poissaolot voivat ahdistaa, ja ahdistuksen vuoksi poissaloja voi vain tulla lisää, jos niihin ei puututa.

Molemmat viihtyvät koulussa hyvin eikä poissaoloja ole enää kertynyt. Erityiskiitoksen saa Nummenpakan koulussa toimiva kouluvalmentaja, joka tarjoaa koulunkäyntiin matalan kynnyksen tukea.

– On auttanut tosi paljon, kun on voinut tarvittaessa olla kouluvalmentajan kanssa rauhassa ja tehdä tehtäviä, Eppu ja Miksu toteavat.

Aito yhdessä tekeminen kunniaan

Koulupoissaolojen taustalla voi olla esimerkiksi tunnistamattomia oppimisvaikeuksia, kiusaamista tai sosiaalisten suhteiden ongelmia. Myös luvalliset poissaolot voivat kasaantuessaan olla ongelmallisia.

Nummenpakan koulun rehtori **Jukka Laine** pitää tärkeimpänä ja haastavimpana lakimurtokeksen kirjattua vaatimusta ennaltaehkäisevästä työstä.

– Käytännössä kyse on siitä, miten ehkäisemme poissaoloja, joita ei ole vielä edes syntynyt, Laine huomauttaa.

Nummenpakan koulussa uusi lukuvuosi alkoi koko koulun ryhmäytymisellä.

– Kehitämme kohtaamisia ja arjen toimintoja, kuten opetusjärjestelyjä ja oppilashuollon palveluja. Koulussa kaikilla on oma roolinsa, ja aito yhdessä tekeminen on tässäkin se tärkein juttu. Mukaan tarvitaan myös oppilaat ja kotiväki, Laine summaa.

TEKSTI JA KUVA: TEIJA MURMANN

Rehtori Jukka Laine (oik.) peräänkuuluttaa aitoa yhdessä tekemistä vieressään koulun oppilaat Miksu (vas.) ja Eppu.

Elira (vas.) ja Fatjona käyvät lapsineen Lausteen perhetuvassa viikoittain ja ovat tyytyväisiä toimintaan.

Lausteen perhetupa on lähellä perheitä

Varhaiskasvatuksen ja Varhan yhteistyönä toimiva Lausteen perhetupa on lähellä perheitä. Se toimii yhteisenä olohuoneena, jossa keskustelu on avointa ja vanhemmuutta tukevaa.

Lausteen perhetuvassa työskentelevät perheohjaaja **Jonna Ojala** ja varhaiskasvatuksen opettaja **Marjukka Koskela** kertovat paikan olevan ilmapiiriltään helposti lähestyttävä.

– Olemme lähellä perheitä ja meillä on avoin ilmapiiri, jossa jaetaan ilot ja murheet.

Keskusteluuyhteys perheisiin on hyvä.

Lausteen perhetuvassa toimii avoimia ja kiinteitä perheryhmiä. Avointa toimintaa on tällä hetkellä kolmena päivänä viikossa.

– Toiminta tapahtuu perheiden ehdoilla. Tänne tullaan omana itsenään. Tämä on eräänlainen puhalluspaikka, jossa asioista keskustellaan. Aina ei löydy ratkaisua, mutta yhdessä pohtien moni asia saa perspektiiviä, kertovat Jonna ja Marjukka.

Fatjona käy **Elton**-poikansa kanssa perhetuvassa kerran viikossa. Hän kuuli paikasta neuvolakäynnillä. Fatjona työskentelee varhaiskasvatuksessa ja pitää avoimia palveluita tärkeinä.

– Saan täältä vertaistukea vanhemmuuteen, ja lapsi oppii olemaan ryhmässä ja toimimaan muiden lasten kanssa. Se on tärkeää, koska Eltonilla ei ole sisaruksia. Lapseni kokee olonsa täällä turvalliseksi ja se helpottaa tulevaa varhaiskasvatuksen aloitusta.

Perheohjaaja Jonna Ojala (vas.) ja varhaiskasvatuksen opettaja Marjukka Koskela ovat rakentaneet Lausteen perhetuvasta yhteisen olohuoneen, jossa keskustelu on avointa ja perheitä tukevaa.

Myös **Elira** pitää perhetuvasta saamansa vertaistukea tärkeänä.

– **Tiara** on ensimmäinen lapseni ja perhetuvalla on samanikäisiä lapsia. Työntekijät ovat mukavia ja vastaanottavia. Lapsi viihtyy täällä ja itekin viihdyn hyvin. Suosittelen toimintaa kaikille vauva-arkea eläville.

Löydät perhetuvan Facebookista ja Instagramista @perhetupalauste.

Lue pidempi artikkeli:

• turku.fi/lausteen-perhetupa-on-lahella-perheitä

TEKSTI JA KUVA: MAIJA LINNALA

Alueolohuoneet tarjoavat seuraa ja yhteistä tekemistä

Kaipaako olohuoneesi laajennusta? Eri puolilla Turku on yhteiskäyttöön soveltuvia viihtyisiä olohuonetiloja. Kaikki tilat ovat valmiiksi kalustettuja ja persoonallisesti erilaisia. Neliöitä on runsaasti, ja mikä parasta, sinun ei tarvitse maksaa niistä mitään. Yhteisön puolesta tarjolla on myös mukavaa seuraa ja monipuolista ohjelmaa.

Jotenkin näin voisi mennä alueolohuoneiden mainos, jos sellainen pitäisi asuntoilmoitusten tapaan laatia. Alueolohuoneet ovat eri puolilla kaupunkia toimivia avoimia yhteisötiloja, joissa asukkaat voivat viettää aikaa ja tavata toisiaan joko vapaamuotoisesti tai esimerkiksi jonkin harrastetoiminnan parissa.

Asukkaiden olohuoneverkosto rakentuu Turun yhdeksälle suuralueelle osana kaupungin Yhteisöllinen Turku -kärkihanketta. Tavoitteena on saada vähintään yksi olohuone jokaiselle suuralueelle, pitkien etäisyyksien alueille useampikin.

Verkostoon liitetään jo olemassa olevia yhteisötiloja, ja lisäksi perustetaan uusia olohuoneita alueille, joilla vastaavaa toimintaa ei vielä ole. Tällä hetkellä mukana on jo kuusi kaikille avointa kohtaamispaikkaa.

Turun kaupungin kumppanina alueolohuonetointia käynnistää ja koordinoi Auralan Settlementti ry.

– Tämä rooli sopii meille luontevasti, sillä 1800-luvun lopulla syntyneen settlementityön perimäinen idea on juuri naapurustojen vahvistaminen ja yhdessä tekeminen. Settlementit toimivat asuinalueen ihmisten hyväksi siten, että asukkaat itse ovat suunnittelemassa ja toteuttamassa toimintaa ja saavat meiltä siihen tukea, kertoo Auralan Settlementin toiminnanjohtaja **Sannaleena Härkönen**.

– Etkot ovat melkein yhtä tärkeitä kuin kurssien tunnit, sanoo Auralan opistolla käyvä Pekka Heinonen. Pekka tulee aina hyvissä ajoin ennen kurssien alkua seurustelemaan olohuoneen tiloihin. Juttukaverina on tällä kertaa Sari Suominen.

Auralan omat tilat sijaitsevat lähellä keskustan ja Länsikeskuksen alueita.

– Jokaisessa olohuoneessa toiminta on vähän erilaista, sillä sisältöihin vaikuttavat kunkin alueen tarpeet sekä asukkaiden omat toiveet ja aloitteet. Omassa työssä onkin ihanaa, ettei itse tarvitse olla se, joka tietää, vaan voin kysyä ihmisiltä, mitä he haluavat. Esimerkiksi digiohjaajat ovat tulleet meille asukkaiden toiveesta, kertoo Auralan yhteisökehittäjä **Essi Leikas**.

Toimintaa kaikenikäisille

Yksi olohuonetointia pyörittävistä tahoista on Fingerroosin säätiö, jolle vastaava toiminta on tuttua jo pitkältä ajalta. Fingerroosin säätiö on mukana sekä Maarian kylätalossa että Toimintakeskus Panskiksessa. Molemmissa on tarjontaa ihan kaikenikäisille ja kaikki toiminta on maksutonta.

Panskiksessa, joka ennen tunnettiin Me-talona, vakiotoimintaan kuuluvat muun muassa lasten ja aikuisten avoimet ovet sekä erilaiset liikunta- ja taidekerhot.

– Täältä löytyy kaikkea kivaa tekemistä, mutta myös aikaa ja päätä, jos elämässä on jotain murheita.

Perheohjaajat ovat tukena hyvin monenlaisissa asioissa. Viime vuonna meillä käynnistyi jäsenohjelma ja mukana onkin jo todella paljon lapsia ja aikuisia, sanoo yhteisötoiminnan päällikkö **Miika Neulaniemi**.

Essi Leikas toivoo, että kaikenikäiset ihmiset Auralan naapurustosta ja muualta keskustasta ottavat olohuoneen omakseen.

Alueolohuoneiden yhteystiedot ja toimintaa koordinoivat tahot:

- **Aurala**, Satakunnantie 10 / Auralan Settlementti
- **Jyrkkälän Asukastupa**, Jyrkkälänkatu 2 / Turun Seudun TST ry
- **Lausteen Lähiötupa**, Kirjurinkatu 3 / Auralan Settlementti ja Turun kaupunki
- **Maarian Kylätalo**, Arkeologinkatu 4 / Fingerroosin säätiö ja Maarian kyläyhdistys
- **Toimintakeskus Panskis**, Hyrköistentie 26 / Fingerroosin säätiö
- **Toimintakeskus Pääsky**, Pääskyvuorenrinne 1 / Turun A-Kilta

TEKSTI: PÄIVI AUTERE
KUVAT: ANNA-ROSA EERIKÄINEN

Lisätiedot:

- turku.fi/alueolohuoneet

KIETU-ohjaajat Svetlana Mironova (vas.) ja Arta Hoxhaj auttavat turkulaisissa peruskouluissa monikielisiä oppilaita.

Kirjasto eri kielillä -sivusto auttaa käyttämään kirjaston palveluita

Kirjasto eri kielillä -sivusto Vaski-verkkokirjastossa, osoitteessa vaski.finna.fi, opastaa kirjastopalvelujen käytössä ja aineistojen löytämisessä. Vaski-kirjastot ovat Varsinais-Suomen alueen kirjastoverkosto, johon myös Turun kaupunginkirjasto kuuluu.

Sivusto on osa kaupunginkirjaston Moninainen kirjasto – Monikulttuurisen kirjastotyön kehittämisen -projektia.

– Luomme toimintamallit, jotka takaavat asiakaslähtöiset, yhdenvertaiset ja saavutettavat palvelut etenkin muualta Suomeen muuttaneille, kertoo projektisuunnittelija **Katarzyna Wojciechowicz**.

– Sivusto tavoittaa monikulttuuriset asiakkaat, jotka tutustuvat kirjastoon ja sen palveluihin. Se sopii myös suomen kielen oppijoille ja monikielisestä kokonaisuudesta sekä kielistä muuten kiinnostuneille.

Kirjasto eri kielillä -sivustolla on tietoa erikielisistä aineistoista ja e-aineistoista sekä kirjaston käytöstä eri kielillä ja selkosuomella. Lisäksi tarjolla on infoa Monikielisestä kirjastosta Helsingissä ja Venäjänkielisestä kirjastosta Espoossa.

Löydät sivuston osoitteesta:

• vaski.finna.fi/Content/kirjastoerikielilla

TEKSTI: FRIDA-MARIA PESSI
KUVA: JOEL KARLSSON

Tukea oppimiseen omalla äidinkielellä

Kielellistä tukea antavat koulunkäynninohjaajat toimivat monikielisten oppilaiden tukena. Kielitietoisesta opetuksesta hyötyy koko koulu yhteisö.

Albaniankielinen **Arta Hoxhaj** ja venäjänkielinen **Svetlana Mironova** työskentelevät KIETU-ohjaajina eli kielellistä tukea antavina koulunkäynninohjaajina turkulaisissa peruskouluissa. Heidän antamansa tuki kohdistuu vaiheeseen, jolloin oppilas siirtyy valmistavasta opetuksesta lähikouluunsa.

– Tuemme oppilaita nimenomaan tässä siirtymävaiheessa. Kielellisen tuen lisäksi annamme oppiaineisiin liittyvää tukea, Hoxhaj kertoo.

Ydinsanoja ja -sisältöjä

Oppimista tukevat strategiat ja opiskelutavat auttavat kaikkia oppilaita. Erityisen tärkeitä toimivat strategiat ovat monikielisille oppilaille.

– Kääntäminen ja oppikirjojen kappaleiden oppiminen vaatii ymmärrystä ja tietoa siitä, miten opiskellaan. Oppilaille on todella tärkeää, että he saavat puhua myös omalla kielellään, Mironova huomauttaa.

Turun kaupungin perusopetuksen oppilaita lähes 20 % on monikielisiä. Erityisesti myöhäisessä peruskouluvaiheessa maahanmuuttaneet oppilaat tarvitsevat usein monialaista tukea koulunkäyntiinsä.

Annettavan tuen määrä ja laatu riippuvat opetettavasta aineesta, oppilaan iästä ja osaamistasosta. Usein opinnoissa edetään kappaleittain ja sanasta sanaan kääntämisen sijaan keskitytään ydinsanoihin ja -sisältöihin.

– Jo tieto siitä, ettei oppilaiden tarvitse ymmärtää jokaista sanaa oppiakseen, auttaa heitä eteenpäin. Pääsanoihin ja verbeihin keskittyminen on tärkeää, koska niiden avulla oppilaat pystyvät osallistumaan opetukseen ja viestimään ajatuksistaan, Hoxhaj toteaa.

Tuesta hyötyvät kaikki

Hoxhaj ja Mironova kertovat auttavansa mahdollisuuksiensa mukaan myös oppilaiden huoltajia, jotta he pystyvät tukemaan paremmin lastensa koulunkäyntiä. Molemmat rakastavat työtään.

– Meidät on otettu lämpimästi vastaan, ja oppilaiden kanssa työskentely on ihanaa, Mironova hymyilee.

Molemmat kiittävät erityisesti suomalaista koulutusjärjestelmää, joka tekee parhaansa auttaakseen myös monikielisiä oppilaita.

– Kaikki saavat niin paljon tällaisesta tuesta, ei vain lapset, vaan myös perheet – ja koko koulu yhteisö, Hoxhaj tiivistää.

Turun kouluissa työskentelee myös arabian- ja ukrainankielinen KIETU-ohjaaja.

• *Opetushallituksen tukeman kolmi-vuotisen Alusta-hankkeen erityisenä kohderyhmänä ovat monikieliset perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 oppilaat ja heidän opettajansa.*

TEKSTI JA KUVA: TEIJA MURMANN

Varissuon kirjaston aineistonostossa on mukana myös englanninkielistä kirjallisuutta.

Uuden oppiminen palkitsee oppijan ja hyödyttää työelämää

”Olisi töitä, muttei osaavaa tekijää.” ”Pitäisi päivittää oma osaaminen uusia tehtäviä vastaavaksi.” ”Tarvitsisin koulutuksen päästäkseni töihin.” Kuulostaako tutulta? Ehkä liiankin? Näitä eri suunnista toistuvasti esitettäviä tarpeita on lähdetty Turussa taklaamaan panostamalla jatkuvaan oppimiseen.

Maailma muuttuu kiihtyvään tahtiin, mikä heijastuu myös työelämään. Osaamisen päivitys työuran eri vaiheissa on tullut aikaisempaa tärkeämmäksi. Lisäksi osaamisen päivituksen tai uudelleen kouluttamisen pitäisi olla mahdollisimman joustavaa, mielellään jopa ennakoivaa.

Joustavuus on tärkeää yksilötasolla, mutta myös yhteiskunnallisesti. Parhaiten tulevat menestymään ne seudut, joiden koulutusjärjestelmä pystyy joustavasti reagoimaan uusiin megatrendeihin ja teknologisiin muutoksiin sekä niiden myötä muuttuviin työelämän vaatimuksiin.

Näistä lähtökohdista jatkuva oppiminen on nostettu Turun kaupungilla yhdeksi Osaamisen kärkihankkeen päätavoitteeksi.

– Todella moni toimija tekee Turun seudulla jo työtä jatkuvan oppimisen eteen. Jatkuvan oppimisen edistäminen ei ole vain oppilaitosten asia, vaan se on muun muassa yritysten, työvoimaviranomaisten ja seudun elinvoimaa edistävien tahojen intressissä, Osaamisen kärkihankkeen hankepäällikkö **Niina Salonen** sanoo.

Verkostomaista yhteistyötä

Osaamisen kärkihankkeen johdolla eri toimijat on koottu yhteen 29 organi-

saation verkostoksi. Elinkeinoelämän, julkisen sektorin ja koulutusta tuottavien yksiköiden saumaton yhteistyö on välttämätöntä, jotta kaikilla tahoilla on ajantasainen käsitys esimerkiksi alueellisten osaamistarpeiden muutoksista.

– Koko kentän mahdollisimman hyvä tunteminen ja tekemisten yhteensovittaminen on tärkeää aikuiskoulutuksen kokonaisuuksia ja niitä tukevia palveluja suunniteltaessa, Salonen korostaa.

– Tavoitteenamme on, että koulutuksen järjestäjät löytävät toisensa ja pystyvät järjestämään yhdessä entistä parempia koulutuksia. Onnistuessamme meillä on monimuotoinen koulutustarjonta, jossa sisällöt eivät kilpaile keskenään.

Kun koulutuspaletti on kunnossa ja kokonaisuus kaikkien tiedossa, oikeaan koulutukseen ohjaaminen on sujuvaa. Joskus tarve voi olla kokonaisen tutkinnon suorittamiselle, mutta usein osaamisen päivittämiseen tai työllistymiseen riittää myös lyhyempi täsmäkoulutus.

Motivaatio on kaiken A ja O

Koulutustarjonnan ja yhteistyön parantamisen lisäksi Osaamisen kärkihankkeen tavoitteisiin kuuluu keskeisenä oppimismyönteisyyden tukeminen.

Negatiivinen ja itseä vähättelevä oppimiskäsitys toimii Niina Salosen mukaan turhana jarruna uuden tiedon vastaanottamiselle.

Näkökulma

Juha Kaivola
rehtori
Turun kristillinen
opisto

Jatkuvaan oppimiseen kuuluvat myös perustaidot. Aikuisten PISA-tutkimuksen mukaan 600 000 aikuisella suomalaisella on haasteita luku-, numero- tai digitaidoissa. Myös ajan- ja arjenhallinta voidaan nähdä yhdeksi perustaidoksi.

Alakohtaisten täsmäkoulutusten lisäksi tarvitaan riittävä perusta, jolle osaaminen rakennetaan. Moni tarvitsee päivitystä digitaalisiin taitoihin tai tukea arkeen.

Suomeen muuttaneilla kielen oppiminen ei tapahdu aina nopeasti, varsinkin jos koulutustausta kotimaasta on lyhyt. Työllistyminen ilman riittävä kielitaitoa ja muita perustaitoja on vaikeaa ja myös lyhytnäköistä. Yhdenvertaista työelämää ja yhteiskuntaa luodaan vain sillä, että mahdollistetaan riittävät perustaitojen opiskelumahdollisuudet eri elämänvaiheissa.

– Oleellista on oppia tunnistamaan, että me kaikki opimme uutta koko ajan. Ei oppiminen ole sidottu luokahuoneisiin tai koulutusohjelmiin. Opimme esimerkiksi käyttämään älypuhelimia ja erilaisia verkkopalveluja luontevasti omien tarpeidemme ohjaa-

mina. Kun motivaatio on kohdillaan, opimme lähes mitä vaan - ja pienikin lisäkoulutus voi tuoda mukanaan unelmatyön!

TEKSTI: PÄIVI AUTERE
KUVA: HANNA OKSANEN

Osaamisen kärkihanke

Osaamisen kärkihanke on yksi Turun kaupungin strategisista kärkihankkeista. Sen tavoitteena on vahvistaa Turun alueen osaamista sekä kaupungin reagoitakykyä työmarkkinoiden ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

Suuntaa työille näyttää Turun osaamisen visio. Vision mukaan vuonna 2040 vetovoimainen ja monimuotoinen Turku on globaali edelläkävijä oppimis- ja osaamis-ympäristönä. Kaupunki tarjoaa erinomaiset puitteet monialaiseen osaamisen uudistamiseen ja niiden kestävään hyödyntämiseen.

Osaamisen kärkihanke kehittää tavoitteellisesti ratkaisuja tulevaisuuden osaamistarpeisiin.

Hankkeen tavoitteet on jaoteltu kolmeen kokonaisuuteen:

1. Uusien innovaatio- ja osaamiskokonaisuuksien vahvistaminen
2. Turun elinvoiman vahvistaminen sekä työelämän osaamistarpeisiin vastaaminen
3. Jatkuvan oppimisen kokonaisuuden kehittäminen ja osaamispotentiaalin vahvistaminen

Lue lisää:

- turku.fi/osaamisen-karkihanke
- turku.fi/sv/spetsprojekt-kompetens
- turku.fi/en/competence-spearhead-project

Nina Lehti
uraohjaaja
OpinOvi
Varsinais-Suomen
TE-toimisto

Halukkuus jatkuvaan oppimiseen näkyy myös yli 55-vuotiailla, jotka hakeutuvat TE-palveluiden kautta koulutusohjaukseen. Monet yli 55-vuotiaat haluavat jatkaa työelämässä eläkeikään asti, ja jotkut haluavat myös jatkaa eläkeiän jälkeen esimerkiksi osa-aikatyössä.

Moni kuitenkin kokee, että heitä syrjitään työhaussa ikänsä vuoksi. Nuorten työelämään tulevien kanssa kilpailu on kovaa.

Jos työnhaku ei ole tuottanut toivottua tulosta, mutta motivaatiota uuden oppimiselle ja työnteolle löytyisi, työvoimakoulutustarjonnasta löytyy suhteellisen lyhyitä koulutuksia, joilla on mahdollista työllistyä työvoimapula-aloille. Tuoreella koulutuksella voi osoittaa potentiaalisille työnantajille oppimiskykynsä, halunsa kouluttautua ja motivaationsa pysyä työelämässä.

”Vipinää, elämyksiä, kohtaamisia”

Fuugan toivotaan monipuolistavan Turun kulttuuritarjontaa ja tuovan lisää elinvoimaa keskustaan

Uuden musiikkitalon rakentaminen Aurajoen rantaan alkaa syksyllä. Turkuposti kysyi tutuilta turkulaisilta, mitä he toivovat Fuugan ja siellä järjestettävien tapahtumien tuovan kaupunkilaisten elämään.

KUVA: ANTTON WILLBERG

Kape Aihinen keittiömestari

– Olen iloinen siitä, että Turun kaupunki satsaa kulttuuriin ja kaupunkikulttuurin kehittämiseen. Uusi musiikkitalo mahdollistaa monipuolisten kulttuuritapahtumien järjestämisen ja toivottavasti tuo tänne lisää ihmisiä, lisää bisnestä ja myös kansainvälisiä turisteja. Erityisesti toivoisin lisää vipinää Turun arki-iltoihin.

KUVA: VILMA SÄPPINEN

Pete Poskiparta mentalisti

– Turku on kulttuuriltaan rikas kaupunki, mutta musiikkitalolle on selvästi tilaus. Fuuga tulee varmasti palvelemaan ensisijaisesti musiikin tekijöitä ja sen yleisöä, mutta uskon vahvasti, että se tarjoaa kohtaamispaikan koko kulttuurikentälle. Se on hyväksi Turulle, se on hyväksi taiteen ja kulttuurin tekijöille, mutta ennen kaikkea se on hyväksi yleisölle, jolle elämyksiä tuotetaan.

KUVA: JUSSI VIERIMÄÄ

Mari Leppänen Turun arkkihiippakunnan piispa

– Odotan Fuugalta koskettavia musiikkielämyksiä ja kiinnostavia konsertteja. Musiikki, taide ja kulttuuri antavat muodon tunteille ja kokemuksille, joiden sanoittaminen muuten voi olla hankalaa ja jotka luovat yhteyden toisten kanssa. Toivon, että Fuuga tuo Turkuun kulttuurielämyksiä, elinvoimaa ja elämää ja että myös uudet ihmiset löytävät tiensä konserttitaloon. Orkesterimme ansaitsee arvoisensa konserttitalon.

KUVA: PETTE RISSANEN

Tiina Lindfors Tanssiteatteri Erin taiteellinen johtaja

– Fuugan ehdottomasti tärkein ominaisuus on erinomainen akustiikka. Ja nimenomaan ajatellen klassista musiikkia. Akustiikka edellä saadaan taloon varmasti myös todella tasokkaita vierailijoita. Näyttämöä tulisi voida käyttää myös oopperatuotantoihin ja korkeatasoisiin tanssiesityksiin. Fuuga tulee suunnitella klassisen musiikin pyhätöksi. Pääsemme osaksi klassisen musiikin suurta, huikkea maailmaa, kun sille nyt vihdoin löytyy koti Auran rannalta.

KUVA: JORI HULKKONEN

Jori Hulkkonen musiikin tuottaja, DJ

– Toiveenani olisi, että uuden musiikkitalon tarjonta olisi mahdollisimman monipuolista. Klassisen musiikin lisäksi sinne voisi tuoda Helsingin Savoy-teatterin tai Kulttuuritalon tyyppistä ohjelmaa, esimerkiksi kamaripop-artisteja, kuten Owen Pallett, John Grant tai pienempiä indie-akteja, kuten vaikkapa Turussa usein vierailut Nits. Olisi hienoa, jos paikallisella vaihtoheito-kulttuurilla olisi musiikkitaloon matala kynnyks.

TEKSTI: BRIIFFIGROUND

Raken- teilla

Kouluissa on käynnissä useita rakennus- ja korjauskohteita.

- Pääskylvuoren koulun pihan rakentaminen jatkuu vielä koulun alkamisen jälkeenkin. Alasiiven purkutyö valmistuu.
- Suikkilan koulun ja Talinkorventien päiväkodin rakentaminen jatkuu aikataulussa.
- Nummen koulun Nummenpakan yksikön remontti on saatu kesän

aikana täyteen vauhtiin ja työ etenee suunnitellusti.

- Wäinö Aaltosen koulun Ylikylän lisärakennuksen työt etenevät aikataulussa.
- Raunistulan koulun tekninen korjaus alkaa syksyllä.
- Puropellon koulussa peruskorjataan valmistuskeittiö syksyn aikana.

Hirvensalon hiihtokeskukseen rakennetaan uutta huoltohallia. Samalla uusitaan käyttöikänsä päähän tullut rinnevalaistus energiatehokkaalla LED-tekniikalla.

Tarjousvaiheen havainnekuva. Tarkemmat kuvat valmistuvat suunnitelmien edetessä.

25 vuotta Turun ammatti-instituuttia

Turun ammatti-instituutti täyttää syksyllä 25 vuotta. Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan opettaja **Hannele Salonen** on työskennellyt TAIssa koko sen olemassaolon ajan.

Salosen mukaan opettajan työ on nykyään ihan erilaista kuin 25 vuotta sitten, kun opintoihin sisältyy muun muassa paljon työelämässä oppimista ja muuta yhteistyötä työelämän kanssa.

Toisaalta TAI:n opiskelijoista jo yli puolet on aikuisopiskelijoita, mikä ei ollut 25 vuotta sitten tavallista. Samalla maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden määrä on kasvanut merkittävästi.

Minkälaisia odotuksia Salosella on tulevasta Taito-kampuksesta?

– Puhtaus- ja kiinteistöpalveluala on nopeasti kehittyvä ja teknistyvä ala, joten tällaiset asiat voidaan huomioida ope-
tuksessa nykyistä paremmin.

Salonen uskoo uuden kampuksen lisäävän yhteistyötä eri alojen kesken.

– Esimerkiksi liiketalouden opinnoista voi olla hyötyä opiskelijoille, sillä moni työllistää itsensä alalla yrittäjänä.

Hannele Salonen on työskennellyt Turun ammatti-instituutissa jo 25 vuoden ajan.

Kupittaa ja Itäharjun alueesta tulee tiedon ja kehityksen solmukohta

Kupittaa ja Itäharjun alueelle suunnitellaan suurhanketta, jonka sydämenä toimii Turun ammatti-instituutin (TAI) Taito-kampus. Sen lisäksi Turun Tiedepuiston kokonaisuus pitää sisällään muun muassa junaradan ja Helsinginkadun ylittävän kansirakenteen sekä pysäköintilaitoksen.

Arkkitehtitoimiston pääsuunnittelija **Eero Renellin** mukaan Kupittaa ja Itäharjun alueesta muodostuu uusi oppimista tukeva asuin- ja työskentelyalue.

– Olemassa olevat oppilaitokset ja yritykset tukevat alueen identiteetin kehittymistä tiedon ja kehityksen solmukohdaksi. Alue on erinomaisesti saavutettavissa sekä läheltä että kaukaa, ja kehittyvä julkinen liikenne tukee opiskelijoiden vaivatonta liikkumista, Renell kehuu.

Taito-kampuksen alimmat kerrokset muodostavat avonaisen, läpi kuljettavissa olevan tilan. Kampuksen yhteyteen rakennetaan myös runsaasti opiskelijoiden opintoja tukevia kaupallisia palvelutiloja.

– Tämän lisäksi alueen lukuisat

yritykset toimivat alustana oppilaitosten väliselle yhteistyölle, Renell sanoo viitaten alueelta jo löytyviin Turun Ammattikorkeakoulun tiloihin.

Taito-kampus yhdistää TAI:n Aninkaisten, Ruiskadun ja Lemminkäisenkadun koulutalojen toiminnot saman katon alle. Kyse on ensisijaisesti TAI:n palvelualoista, mutta myös tutkintoon valmentavasta TUVA-koulutuksesta, oppisopimustoimistosta, yrittäjyyden oppimisympäristö Wisioista ja opiskelijahuollon palveluista. Kaikille avoin Opiskelijaravintola Taitokin siirtyy Taito-kampuksen tiloihin.

Ammatillisen koulutuksen palvelu-aluejohtaja **Hannu Immonen** visioi Taito-kampuksesta paikkaa, jossa on toimistoajan ulkopuolellakin elämää.

– Näen Taito-kampuksen Tiedepuiston alueen keskuksena, joka kokoaa kaupunginosan ihmisiä eri

toimintoihin kampukselle. Käyttävät he sitten meidän palveluitamme tai hyödyntävät tilojamme omiin tarkoituksiinsa.

Taito-kampuksen myötä TAI luopuu Aninkaisten ja Lemminkäisenkadun koulutaloista sekä Ruiskadun kampuksesta.

– TAI:n nykyiset tilat ovat vuosikymmeniä sitten rakennetuista kiinteistöistä, joten Taito-kampuksessa voimme huomioida opiskelijoiden tarpeet ihan eri tavalla, Immonen iloitsee.

Tällä hetkellä Taito-kampuksesta on käynnissä hankesuunnittelu. Jos kaikki menee suunnitelmien mukaan, kampus avaa ovensa syksyllä 2027.

TEKSTIT: TONI PUURTINEN

Hei, nyt lähdetään

Kirjastoauto-kiertue tuo taide-esityksiä kirjastoauton pysäkeille

Sirkustaiteilija **Kai Kuutamo** esiintyy ensimmäistä kertaa järjestettävällä kirjastoautokiertueella, joka jatkuu elokuun loppuun. Kuutamo matkaa kirjastoauton kyydissä ja esiintyy kirjastoauton pysäkeillä. Millainen on sirkustaiteilijan keikkailta kirjastoauton matkassa?

Klo 16.30 Ensimmäiselle keikkapaikalle

Kai Kuutamo suuntaa kirjastoauto-pysäkille Takakirveen Jukolantielle, jossa on määrä pitää ensimmäinen illan kolmesta esityksestä. Matkalaukkuun on pakattu rekvisiitaksi muun muassa jongleerauskeiloja, karhupumppu sekä vihreä rantatuoli.

Kirjastoauto kurvaa Jukolantielle viiden jälkeen, ja Kai vaihtaa muutama sanan kirjastoauton kuljettajan **Virve Myllymäen** kanssa päivän pysäkeistä.

Takakirveen pysäkillä nähtiin tuolitempu.

Klo 17.20 Jukolantien pysäkki

Ensimmäinen keikka käynnistyy yleisön houkuttelemisella, kun Kai huikkaa reippaasti uteliaille lapsille kutsun tulla katsomaan esitystä. Ohi kulkee myös kikattava urheilujoukkue. Yllättävän esityksen seuraaminen kiinnostaisi nuoria urheilijoita, mutta aikataulu ei salli pysähtymistä.

Esityksen jälkeen Kai hyppää kirjastoauton kyytiin, ja auto matkaa kohti seuraavaa pysäkkiä.

Klo 17.50 Kärämäen pysäkki

Päivän toisella esityspysäkillä Kärämäen Paltankadulla on jo innokasta yleisöä odottamassa kirjastoauton kurvatessa paikalle. Esityksen aikana pieni katsoja pyytää Kaita pyörittämään jalkapalloa pikkurillillä. Kai tekee työtä käskettyä, ja poika on silminnähden vaikuttunut.

– Tosi hyvä meininki! Lapset saattavat ehdottaa kaikenlaista esityksen aikana, ja joskus pyynnöstä saattaa syntyä ihan uudenlainen tempu, Kai myhäilee onnistuneen esityksen jälkeen.

Kärämäessä sirkustaiteilija Kai Kuutamon tempuja sai ihailla parkkipaikalla.

Klo 18.40 Grande Finale Kastussa

Päivän viimeinen keikka alkaa Kastun Parrantiellä parinkymmenpäisen yleisön edessä. Kain tempuilu naurattaa lapsia, ja moni haluaa esityksen jälkeen yhteiskuvaan taiteilijan kanssa.

Paljon katuesityksiä tehnyt sirkustaiteilija Kai Kuutamo pitää tärkeänä sitä, että kuka tahansa voi kokea taide-esitysten tuomaa iloa arjessa. – Sirkuksen perinteeseen kuuluu kiertäminen ja se, että esitys viedään ihmisten luokse. Tämän vuoksi kirjastoautokiertue on hieno idea, Kai kertoo.

– Kuulimme sirkusesityksestä edellisellä viikolla kirjastoautosta, jolloin kiertueella esiintyi sanataiteilija. Tosi kiva, että tällaista ohjelmaa järjestetään, kertoi kirjastoautossa asioinut **Riikka Mandelin**.

Klo 20.00 Keikkailta pulkassa

Kirjastoauto ajaa Kain päivän päätteeksi takaisin lähtöpisteeseen. Onnistuneesta kesäisestä keikkailtasta jäi hyvä mieli.

– Päivän aikana syntyi tosi mukavia kohtaamisia ihmisten kanssa. Tämän tyyppisellä keikalla on mahdollista ottaa jokainen yleisössä olijaksi huomioon. Erityisesti lapsille tämä merkitsee tosi paljon, kertoo Kai.

TEKSTI JA KUVA: HELI KOSKINEN

Kirjastoauto-kiertue

- tuo kulttuuriohjelmaa kirjastoauton pysäkeille
- ohjelmassa mm. sirkusta, sanataidetyöpajoja ja musiikkia
- esitykset maksuttomia ja soveltuvat kaikenikäisille
- toteuttajana Turun kaupungin Kulttuurin kärkihanke ja kirjastopalvelut.

Elokuun kirjastoautokiertue on 16.–31.8. Kai Kuutamo esiintyy ke 30.8. ja to 31.8.

- Lue lisää ja katso ohjelma: turku.fi/kirjastoautokiertue

Riikka Mandelin tuli poikiensa Nooa (kuvassa) ja Eino Hakalan kanssa varta vasten katsomaan sirkusesitystä. Poikien suosikki oli pallokatapultitemppu.

Mauno Koivisto toimi Turun kaupungin ammatinvalinnanohjaajana vuosina 1954–1957.

Turku juhlii Mauno Koiviston 100-vuotis-syntymäpäivää

Turkulaislähtöisen presidentti **Mauno Koiviston** syntymästä tulee kuluneeksi 100 vuotta 25.11.2023. Juhlavuonna järjestetään lukuisia tapahtumia, joilla tuodaan esiin varsin pidetyn presidentin sidettä syntymäkaupunkiinsa.

Mauno Koivisto (1923–2017) arvosti koko ikänsä syntymäkaupunkiaan ja turkulaisuutta. ”Te tiedätte lämpimän kiintymykseni turkulaisiin ja myönteisen mielenkiintoni Turkuja koskeviin kysymyksiin. Olenhan yksi Teistä.” Näin tuore Suomen tasavallan presidentti ja Turkuseuran perustajajäsen tervehti 25 vuotta täyttävää kotiseutuseuraa vuonna 1982.

– Mauno Koivisto on sekä valtakunnallisesti että Turulle hyvinkin merkit-

tävä henkilö, hän on ainoa Turussa syntynyt Suomen presidentti. Hän vei Kekkonen kauden jälkeen paljon eteenpäin demokratiaa ja läpinäkyvyyttä. Koivisto käytti Turun murretta rohkeasti presidenttinäkin profiloituen myös siten turkulaiseksi, kiteyttää kaupunginvaltuuston ja presidentti Mauno Koiviston syntymän 100-vuotisjuhlatoimikunnan puheenjohtaja **Mika Maaskola**.

Linnanniemen alue kunnioittaa Koiviston satamataustaa

Mauno Koiviston kunniaksi nimetään arvokas julkinen kaupunkitila Turun linnan ja sataman alueelle nousevasta Linnanniemestä. Pormestari **Minna Arveen** nimittämä juhlatoimikunta päätyi ehdottamaan kunnianosoituksen paikaksi Linnanniemeä, koska Turun sataman alue merkitsi paljon presidentti Koivistolle. Siellä hän työskenteli niittaajan apupoikana jo 15-vuotiaana ja myöhemmin mm. ahtaajana. Myös hänen väitöskirjansa käsitteli

sosiaalisia suhteita Turun satamassa.

Lopullisen päätöksen muistamisesta tekee kaupunginvaltuusto juhlapöytäkirjassaan 13.11. Koivistoa kunnioittava paikka osoitetaan tarkemmin Linnanniemeä koskevan asemakaavanmuutoksen yhteydessä.

– Tarkemmin ei vielä ole eritelty, tuleeko se olemaan aukio Historian ja tulevaisuuden museon puolella, Linnanpuistoon nimettävä puistoalue tai vastaava tila, kertoo Maaskola.
– Haluan kiittää kaikista yhteydenotoista Koiviston muistamiseksi. Ehdotukset ovat hyviä ja kaikkia niitä on tarkasti kuultu. Esitykset on keväällä käyty läpi presidentin puolison **Tellervo Koiviston** ja tyttären **Assi Koivisto-Allosen** kanssa. Heidän selkeä näkemyksensä on, että sataman alue on tärkeä ja heidän mielestään paras vaihtoehto.

Mauno Koiviston kunniaksi järjestetään syksyllä 2023 lukuisia tapahtumia.

– Koivisto oli koko kansan presidentti, ja myös tapahtumat on suunniteltu niin, että kaikkien on mahdol-

Poimintoja Mauno Koiviston juhluvuoden tapahtumista

9.–31.8. Mauno Koivisto -valokuvanäyttely Vanhalla Suurtorilla

17.9. Turun päivänä:

- Poliittisen historian emeritusprofessori Timo Soikkasen juhlaluento: Mauno Koiviston vuodet Turussa ja naapurikunnissa
- Turkuseuran juhlaulkaisu *Suomen Turku – Åbo vår stad: Meijä Manu* sekä Manukävelykierrokset suomeksi ja ruotsiksi, varaukset turkuseura.fi
- Turun NMKY:n Mieskuoro Naskalit

2.–30.11. Mauno Koivisto 100 vuotta -näyttely kaupunginkirjastossa

9.11. klo 17 Työväen kirkkoilta, aiheena Mauno Koivisto ja uskonto, Turun tuomiokirkko

22.11. klo 18.30 lentopallojuhlaottelu TUTO Volley–Hurrikaani Loimaa, Kupittaa palloiluhalli

24.11. Juhlaseminaari, Turun kaupungintalo

25.11. 100-vuotisjuhlapäivänä:

- Mauno Koiviston reliefin ja muistolaatan kiinnitys
- Turkuseuran Manukävelykierrokset

• Lue lisää:

turku.fi/maunokoivisto

lista osallistua matalalla kynnyksellä. Ei patsastelua, vaan manumaista tekemistä, esimerkkinä juhlaottelu Maaskola.

Turkuseura muistelee maanläheistä Koivistoa

Kulttuurintutkija ja dokumentaristi **Aleksi Kauppinen** on koonnut Turkuseuralle muistoja Mauno Koivistosta noin 40 ihmiseltä.

– Tämän aineiston perusteella Koiviston turkulaisuus rakentuu erityisesti kielellisestä ulosannista, sosiaalisten suhteiden ylläpitämisestä Turkuun ja kotiseurakaudesta, Kauppinen tiivistää.

– Tämä on kaikkien turkulaisten yhteinen juhluvuosi. Turkulaisuus on vahva tunnetila ja Manussa se konkretisoituu, sanoo Turkuseuran toiminnanjohtaja **Kati Leskinen**.

TEKSTI: LEA FROLOFF
KUVAT: KANSALLISARKISTO

Mauno Koivisto oli tuottelias kirjoittajana. 1950-luvun alussa hän kirjoitti Turun Päivälehteen pakinoita nimimerkillä ”Puumies”.

Myös vanhan kirjastotalon kiinnostavat tilat ovat inspiroineet juhlapäivän draamakierroksia, joita ovat olleet suunnittelemassa informaattikko Erika Woodard (vas.) ja kirjailija Ann-Christin Antell.

Bibliotheca120 herättää henkiin kirjastotalon historian

Vanhan kirjastotalon juhluvuoden suunnittelussa perinteet kohtaavat uudet ideat. Ohjelma huipentuu Turun päivänä 17.9. kirjailija **Ann-Christin Antellin** draamakierrokseen.

Turun maineikas maa-merkki, 1903 avattu pääkirjasto on nimeltään Bibliotheca. Tupakkatehtailija **Fredric Rettigin** kaupunkilaisille lahjoittaman kirjastorakennuksen 120-vuotismerkkipäivä osuu sunnuntaille 17.9., joka on myös Turun päivä.

Juhlapäivän ohjelmaa on suunniteltu kirjastossa vuoden verran. Lennokkaista ideoista on tiivistynyt kokonaisuus, joka tarjoaa paljon koettavaa.

– Kun järjestetään tapahtumaa, jossa on monenlaista ohjelmaa, on kaikkien lankojen käsissä pitäminen haastavaa. Kirjastossa tehdään omin voimin isojaakin tuotantoja. Tapahtumasuunnittelussa on mukana työkaivereita eri tiimeistä ja se on mukavaa, kertoo informaattikko **Erika Woodard**.

Draamakierros herättää historian henkiin

Kirjailija Ann-Christin Antell on kirjoittanut juhlan kunniaksi draamallisen opastuskierroksen. Antell esiintyy kierroksilla Puuvillatehdas-sarjasta tuttuna fiktiivisenä hahmona Martta Barkerina, joka työskentelee kirjastossa. Kierroksilla kohdataan myös kirjaston asiakkaita ja henkilökuntaa eri vuosikymmeniltä.

– Matkaamme kirjaston perustamisen aikaan 1900-luvun alkuun, ja näemme, mikä merkitys kirjastolla on ollut, ja miten kirjastopalvelut ovat kehittyneet. Bibliotheca on ollut olemassa 120 vuotta. On harvinaista ja arvokasta, että kirjastopalveluja on ollut saatavilla samasta rakennuksesta näin kauan. Kirjasto on vaikuttanut monen ihmisen elämään tarjoten mak-

sutta huvia, hyötyä ja kohtaamisia. Sitä on syytä juhliä! Antell sanoo.

Kierroksen kirjoittaminen oli sujuvaa, sillä Antellin romaanissa *Puuvillatehtaan perijä* yksi tärkeä tapahtumapaikka on Bibliotheca.

– Otin kierrokselle mukaan romaanissa esiintyviä hahmoja sekä todellisia henkilöitä, jotka ovat työskennelleet kirjastossa. Olen itse työskennellyt rakennuksessa 15 vuotta kirjastonhoitajana, joten kierroksen kirjoittaminen oli hyvin mieluista tehtävä, Antell sanoo.

Koko pääkirjasto juhlii

Bibliotheca120-tapahtuma ei rajoitu ainoastaan vanhaan kirjastotaloon, vaan koko pääkirjasto juhlii. Tapahtumasta on jäämässä myös pysyviä asioita turkulaisille, mutta ne ovat vielä

salaisuuksia, jotka paljastuvat vasta lähempänä juhlapäivää.

– Toivon, että tapahtumassa, meissä järjestäjissä ja kaikissa vieraisissa näkyisi rakkaus Bibliothecaa kohtaan, ja ihmisillä olisi mahdollisuus juhlistaa omaa suhdettaan vanhaan kirjastotaloon, Woodard toteaa.

– Toivoisin, että tiedostaisimme kuinka hieno ja ainutlaatuinen kirjasto meillä Turussa on. Sen historiallista ja yhteiskunnallista merkitystä tasa-arvon ja kulttuurin edistäjänä ei voi rahassa mitata, Antell täydentää.

Tutustu juhlapäivän ohjelmaan:

• turku.fi/bibliotheca120

TEKSTI JA KUVA: FRIDA-MARIA PESSI

Turun kummi- lapsiperinne jatkunut jo vuosikymmeniä

Vuodesta 1973 lähtien Turun päivän perinteisiin on kuulunut Turun kummilapsen nimeäminen. Kunnian saa Turun päivänä ensimmäisenä syntynyt turkulaisvauva. Kummilapselle luovutetaan hopeinen kummilusikka ja pieni lahja. Joka vuosi Turun päivänä kaupungin omat kummilapset kutsutaan myös yhteiseen syntymäpäivätilaisuuteen.

Yksi osallistujista on tänäkin vuonna **Marika Almgren-Haikarainen, 39.**
– Muutin takaisin Turkuun parisenkymmentä vuotta sitten, ja siitä saakka olen käynyt Turun päivän kakkukahvitilaisuuksissa säännöllisesti. Se on hauska perinne, Almgren-Haikarainen kertoo.

Turulla on erityinen paikka Almgren-Haikaraisen sydämessä. Hän oli 2-vuotias muuttaessaan perheineen pois Turusta, mutta opiskelujen ja turkulaisen aviomiehen myötä koti on taas Turussa.

– Onhan Turku aivan ihana kaupunki – toisaalta iso mutta kuitenkin niin pieni, että joka paikkaan pääsee kulkemaan kätevästi pyörällä tai kävellen. Ja kyllä Aurajokiranta ja Turun tuomiokirkon seutu edustavat minulle turkulaista sielunmaisemaa, niin kliseiseltä kuin se kuulostaakin, Almgren-Haikarainen naurahtaa.

Turkulaisten oman kotiseutupäivän ohjelma levittäytyy tänäkin vuonna laajasti ympäri kaupunkia ja ohjelmassa on mukana kymmenittäin mielenkiintoisia tapahtumia. Suursuosion saavuttanut Posanka Race kokoaa turku-

Vuoden 1983 kummilapsi Marika Almgren-Haikarainen aikoo osallistua tälläkin kertaa Turun kummilasten vuosittaiseen yhteiseen tilaisuuteen, joka on tänä vuonna Turun pääkirjastossa.

laiset jokirantaan jännittämään kylpyposankkojen tiukkaa taistoa. Vanhalla Suurtorilla vietetään toritapahtumaa, ja Turun päivän appro houkuttelee opiskelijoita nauttimaan kotikaupungistaan.

Almgren-Haikarainen viettää Turun päivää muillekin turkulaisille tuttuun tyyliin monipuolisen ohjelman parissa.

– Kiertelemme varmasti tänäkin vuonna museoiden avoimissa ovissa, ja ilta huipentuu tietysti perinteiseen tyyliin katsellessa ilotulitusta Samppalinnanmäeltä, Turun oma kummilapsi kertoo.

- turku.fi/turunpaiva
- turku.fi/sv/abodagen

TEKSTI: SAARA KEMPPI
KUVA: ANNA-ROSA EERIKÄINEN

**Kaikki eivät voi
syntyä Turussa, mutta
onneksi tänne voi
muuttaa!**

Myös Turkuun muuttaneille on oma juhlansa. Uusturkulaisten yhteistä tapahtumaa vietetään Hansakorttelissa 4. lokakuuta.

Jos

kaikki turkulaiset kotitaloudet lajittelisivat jätteensä

Mitä jos metallinkeräyksessä ei olisikaan mukana räjähdysvaarallisia kaasupulloja, paperinkeräyksessä ruskeita voimapaperikasseja, poistotekstiilikeräyksessä kosteita ja homeisia riepuja ja polttokelpoisessa sekajätteessä valtavaa määrää märkiä ruoantähteitä? Mitä jos kaikki olisivatkin lajitelleet jätteet aivan ohjeiden mukaan? Tästä käsittelylaitoksilla haaveillaan. Jätteiden käsittely olisi monella tapaa helpompaa, halvempaa, työturvallisempaa ja ympäristöystävällisempää, jos keräyksiin päätyisi alun perinkin vain sinne kuuluvaa jätettä. Ja kun keräys ja käsittely olisi tehokkaampaa, olisi jätehuolto myös asukkaille edullisempaa.

Useimmat kyllä jo lajittelevat ahkerasti. Lounais-Suomen Jätehuollon alkuvuodesta toteuttamasta kyselytutkimuksesta käy ilmi, että seudun asukkaiden lajitteluaktiivisuus on kasvanut kaikkien jätejakeiden osalta.

Biojätteen lajittelussa kehitys on ollut erityisen ilahduttavaa: aiemmassa, vuonna 2021 toteutetussa tutkimuksessa biojätteen ilmoitti lajittelevansa aina 50 prosenttia vastaajista, kun tänä vuonna näin vastanneita oli jo 64 prosenttia. Biojätteen osalta riittää silti vielä kirittävä, sillä metallit, lasipakkaukset, paperit, sähkölaitteet ja vaaralliset jätteet jo 93–94 prosenttia vastaajista ilmoittaa lajittelevansa aina.

Suomalainen yhdyskuntajätehuolto nojaa syntypaikkalajitteluun. Erilaiset materiaalit pysyvät puhtaina ja hyödyntämiskelpoisina, kun niitä ei sotketa keskenään samaan roskapussiin tai keräysastiaan. Monet ovatkin tämän oivaltaneet ja ymmärtävät hyvin ohjeiden mukaisen lajittelun hyödyt. Käsittelylaitoksilla on lisäksi erilaisia teknisiä erottelulaitteita, mutta parhaiten puhtaiden ja laadukkaiden kierrätysraaka-aineiden saaminen teollisuuden käyttöön voidaan varmistaa kotona ja työpaikoilla jätekatoksissa.

Tehokas kierrätys hidastaa ilmastonmuutosta ja torjuu luontokatoa, kun voimme käyttää samoja raaka-aineita moneen kertaan. Ja vielä enemmän nopeasti hupenevia luonnonvaroja säästyy, jos kulutamme harkitummin ja pidämme jo valmistetut tavarat pitkään käytössä.

Miia Jylhä
Tutkimus- ja kehityspäällikkö
Lounais-Suomen Jätehuolto

Lapsille, perheille ja nuorille

Paikka leikkiä ja temmeltää!

Lasten liikunnan ihmemää tarjoaa sunnuntaisin 10.9.–10.12. klo 17–19 maksutonta liikkumisen iloa 1–12-vuotiaille lapsille ja heidän vanhemmilleen Aunelan ja Ilpoisten palloiluhalleissa, Haarlan ja Hepokullan kouluissa, Lausteen ja Moision liikuntahalleissa sekä klo 17–19.30 Kupittaa urheiluhallissa. Toiminta on valvottua, mutta ei ohjattua. Tarjolla on liikkumaan houkuttelevia välineitä, kuten pomppupatja, palloja ja rakentelupalikoita. Yhteistyökumppaneina ovat turkulaiset urheiluseurat ja yhdistykset.

• Lisätiedot: turku.fi/ihmema, facebook.com/lastenliikunnanihmemaa, liikunta.palvelut@turku.fi, p. 050 554 6219

KUVA: VILMA HILDÉN

Oletko kyllästynyt seisoskelemaan, kun lapsesi liikkuu leikkipuistossa?

Aikuisten leikkipuistojumppat sopivat muun muassa pienten lasten vanhemmille. Kyseessä on tehokas toiminnallinen lihaskuntoharjoitus. Maksuttomia ohjattuja jumppia on 1.10. asti.

• Katso syksyn aikataulu ja tutustu perheen liikuntavinkkeihin leikkipuistossa: turku.fi/leikkipuistojumppat

KUVA: ISTOCK

Onko lapsesi vailla liikuntaharrastusta?

Turkulaiset liikunta- ja urheiluseurat järjestävät matalan kynnyksen harrastetoimintaa lapsille ja nuorille ympäri kaupunkia.

• Tutustu seuroihin: turku.fi/liikuntaseurat

Koulujen etsivä harrastustoiminta

Monissa turkulaisperuskouluissa järjestetään etsivää harrastustoimintaa. Palvelu on tarkoitettu mukana olevien koulujen oppilaille, joille ei ole vielä löytynyt mieluisaa vapaa-ajan tekemistä. Koulujen oma etsivän harrastustoiminnan yhdyshenkilö auttaa ja neuvoo oppilaita löytämään heille mielekkään harrastuksen. Toiminta on maksutonta ja osa Harrastamisen Turun mallia.

• Lisätiedot: turku.fi/koulujen-etsiva-harrastustoiminta

Soveltavan liikunnan ryhmät lapsille ja nuorille

Ryhmät on tarkoitettu liikunnassa erityistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille, jotka etsivät itselleen mukavaa harrastusta. Tarjolla on joka viikko 4.9.–10.12. monia erilaisia liikuntaryhmiä, joissa saa kokea onnistumisen iloa ja liikunnan riemua. Tule mukaan jumppaamaan, tanssimaan, pelaamaan ja uimaan!

• Lisätiedot: turku.fi/erityisryhmat, marianna.ylinampa@turku.fi, p. 050 554 6226 tai p. 050 594 7207 (uintiryhmät)

KUVA: KMG

Mihi 12–19-vuotiaille

Mihi tarjoaa 4.9.–10.12. hurjan määrän eri liikuntalajeja – noin 40 maksutonta vuoroa Turussa. Tarjolla on sekä yksilö- että joukkuelajeja, mm. rantalentis, skeittailu, jääkiekko, jalkapallo, brassijujutsu, biljardi, capoeira, futsal, keilailu, taekwondo, sähly, kuntosali, koripallo, lacrosse, rugby, laserpeli, dance-mix, amerikkalainen jalkapallo jne. Tunneille ei tarvitse ilmoittautua etukäteen (paitsi biljardiin ja laserpeleihin), mukaan voi tulla milloin tahansa. Lajien lisäksi nuoret pääsevät omatoimisesti luistelemaan luistelumadolle ja hiihtämään Impivaaraan, välineet näihin saa maksutta. Nuorilla on myös mahdollisuus varata höntsävuoro Turun kouluista.

• Lisätiedot: jorma.fisk@turku.fi, p. 050 554 6250

Harrasta koulupäivien yhteydessä

Turun kouluissa ja niiden lähialueilla järjestettävät kerhot ja harrastustarjonta kootaan selkeiksi koulukohtaisiksi lukkareiksi verkkoon lukukausittain.

• turku.fi/harrastelukkarit

Hobby i samband med skoldagen

Klubbar som ordnas i och i närheten av skolor samt hobbyverksamhet som ordnas av staden samlas på tydliga hobbyscheman varje termin.

• turku.fi/sv/skolspecifikt-hobbyschema

Perusliikuntataitoja LiiKe-kerhoissa eri liikuntalajeja hyödyntäen

Jokaisessa 1.–6.-luokkien koulussa pyörivät maksuttomat LiiKe-kerhot koulun oppilaille koulupäivinä 4.9.–8.12. (ei viikolla 41). Kerhoveinä toimivat koulun omat opettajat tai seuraohjaajat. Kysy oman koulusi LiiKe-kerhoista koulusi kerhovastaavalta tai omalta opettajaltasi.

• Lisätiedot: harri.karjalainen@turku.fi, p. 050 590 7462

Harrastamisen Turun malli

Tarjolla on paljon maksutonta liikunta-, taide- ja kulttuurisäveltöistä harrastustoimintaa turkulaisille peruskoululaisille. Alakoululaisille on laajasti erilaista kerhotoimintaa ja yläkoululaisille järjestetään esimerkiksi KouluPT- ja KouluPCAC-toimintoja. Koulu Personal Trainer -toiminta kannustaa nuoria lisäämään aktiivisuuttaan arjessa ja tarjoaa liikunnan ja hyvinvoinnin ohjausta. Koulu Personal Culture & Arts Coach -toiminta auttaa nuoria löytämään taiteen ja kulttuurin pariin.

• Lisätiedot: turku.fi/harrastamisen-turun-malli

Kivaloma kulmilla

Turkulaisilla asuinalueilla järjestetään maksutonta, turkulaisille alakouluikäisille lapsille avointa loma-ajan toimintaa.

• turku.fi/kivaloma

Aikuisille

KUVA: MIKA OKKO

Kuntosalin ABC-kurssit

Olisiko kiinnostusta aloittaa kuntosaliharjoittelu, mutta kaipaisit ammattilaiselta ohjausta alkuun pääsemiseksi? Vai onko viime kuntosalikerrasta vierähtänyt jo useampi vuosi, jolloin laitteiden käyttö ja kuntosaliharjoittelun perusteet ovat hieman unohtuneet? Edullisella kuntosaliharjoittelun ABC-kurssilla saat neljä ohjattua tapaamista kuntosalilla, joiden aikana kaikki laitteet tulevat tutuiksi ja osaat kurssin jälkeen harjoitella itsenäisesti.

• **Lisätiedot:** turku.fi/kuntosaliabc, p. 050 554 6217

Ihanaiset naiset

Liikuntakurssi naisille, joiden painoindeksi on vähintään 30 ja jotka eivät ole liikkuneet pitkään aikaan. Tämä toisiaan tsemppaava porukka kokoontuu 1–3 kertaa viikossa ja harrastaa hyvin painonhallintaan sopivaa perusliikuntaa. Tarkoituksena on löytää säännöllisen liikunnan ilo.

Kurssi 12.9.–10.12. Impivaaran uimahallissa, Uimahallinpolku 4:

- kuntosaliharjoittelua ma klo 16.30–17.30
- salliliikuntaa ti klo 18.45–19.45
- vesijumppa kerran viikossa (erillinen ilmoittautuminen)
- **Ilmoittautuminen ja lisätiedot:** turku.fi/ihanaisetnaiset, wilma.kangasluoma@turku.fi, p. 044 799 3943

Raskas sarja

Liikuntakurssi tosimehille, jotka painivat aivan omassa sarjassaan. Jokainen kohottaa kuntoaan oman kykynsä mukaan. Porukan innostava ilmapiiri tsemppaa eteenpäin ja kannustaa liikkumaan kurssin jälkeenkin. Voit halutessasi liikkua 1–3 kertaa viikossa.

Ja mikä parasta, hinta on tosi edullinen! Kurssi 12.9.–10.12. Impivaaran uimahallissa, Uimahallinpolku 4:

- kuntosaliharjoittelua ma klo 17.30–18.30
- salliliikuntaa ti klo 17.30–18.30
- kävelysähly ke 18.15–19.15 (Vähä-Heikkilän koulussa)
- vesijumppa kerran viikossa (erillinen ilmoittautuminen + ohjausmaksu)
- **Ilmoittautuminen ja lisätiedot:** toni.pekkola@turku.fi, p. 050 554 6228

Leidit liikkeellä ja Kunnan äijät

Naisten Leidit liikkeellä ja miesten Kunnan äijät kuntoilukalentereissa on tarjontaa kaiken kuntoisille liikkujille. Helppoilla vuoroilla pienistä vaivoistakin kärsivät voivat turvallisesti kohottaa kuntoa ja edistyneillä vuoroilla meno on reippaampaa. Voit kohottaa kuntoasi monipuolisesti peleistä lihaskuntoharjoitteluun ja venyttelyyn. Kohtuuhintaisella kausimaksulla voit liikkua rajattomasti vuoroilla, joita on viikoittain tarjolla yli 30.

Syyskausi 4.9.–10.12.

- toimintaa eri puolilla kaupunkia, pääsääntöisesti koulujen liikuntasaleissa
- osa tunneista yhteisvuoroja
- tarvittavat välineet lainattavissa paikan päältä

Hinnat:

- turkulaiset 80 €
  - turkulaiset työttömät, työkyvyttömyyseläkkeellä olevat (29–65-vuotiaat), opiskelijat ja eläkeläiset 40 €
  - ulkopaikkakuntalaisille hinnat + 50 %
  - ks. Myyntipaikat
- Maksamalla kausimaksun saat jäsenkortin, jolla voit vapaasti liikkua kaikissa viikko-ohjelman tarjoamissa ryhmissä. Voit maksaa myös liikuntaseteleillä tai Turun kaupungin TYKY-rannekkeella.
- **Lisätiedot:** [Leidit liikkeellä, turku.fi/leiditliikkeella](http://Leidit.liikkeella.turku.fi), wilma.kangasluoma@turku.fi, p. 044 799 3943; **Kunnan äijät, turku.fi/kunnonaijat**, toni.pekkola@turku.fi, p. 050 554 6228

KUVA: HEIKKI RÄISÄNEN

Kimmoke-ranneke

Kimmokeella voit ottaa vauhtia elämään edullisesti. Liikuntaa ja kulttuuria rennossa porukassa tai itsenäisesti kokeillen! Tarvitset vain yhden rannekkeen, jolla pääset sisään liikuntapaikkoihin ja kulttuurikohteisiin edullisella kausimaksulla. Hinta: 39 € / 6 kk + 8 € rannekemaksu ensimmäisellä ostokerralla. Ks. Myyntipaikat. Olet oikeutettu rannekkeeseen, jos olet turkulainen ja saat tiettyjä Kelan etuisuuksia.

• **Lisätiedot:** turku.fi/kimmoke

Myyntipaikat

Leidit liikkeellä, Kunnan äijät, KuntoVoiTas, Liikunta-, Kimmoke-, Opiskelija- ja Senioriranneke:

- Liikuntapalvelukeskuksen asiakaspalvelu Kupittaalla, Blomberginaukio 4, avoinna arkisin klo 8.15–16
- Kupittaan keilahallin kahvila, Kupittaankuja 1 (ei Kimmoke-myyntiä)
- Petreliuksen uimahalli, Ruiskatu 2
- Impivaaran uimahalli, Uimahallinpolku 4
- Yhteispalvelupiste Monitori, Kauppakeskus Skanssi, Skanssinkatu 10
- Kauppatorin Monitori, Aurakatu 8
- Sämpälän maauimala, Volter Kilven katu 2 (ei Leidit liikkeellä-, Kunnan äijät-, KuntoVoiTas-myyntiä)
- Senioriranneke myös: Wäinö Aaltosen museo, Itäinen Rantakatu 38

Ikääntyneille

KUVA: MIKA OKKO

Ikääntyneiden testipäivä
Kupittaan urheiluhallissa
6.10. klo 9–12.30

KuntoVoiTas-ryhmäliikunnassa harjoitellaan innostavasti ja tehokkaasti

KuntoVoiTas-ryhmissä harjoitellaan ammattilaisen ohjauksessa voima-, tasapaino-, koordinaatio- ja liikkuvuus-harjoitteita, jotka ovat ikääntyneiden toimintakyvyn kannalta tutkitusti tärkeimpiä. Tunti sopii eri kuntoisille, ilman apuvälineitä liikkuville, sillä harjoitteista tarjotaan aina useampia vaihtoehtoja. Ryhmän kannustavassa ja positiivisessa ilmapiirissä saat onnistumisen elämyksiä.

Edullisella kausimaksulla voit liikua rajattomasti kaikissa KuntoVoiTas-ryhmissä.

KuntoVoiTas-ryhmiä on eri puolilla kaupunkia; Impivaarassa, Kupittaan, Ruusukorttelissa ja Lehmusvalkamassa. Hinta: 40 € turkulaiset eläkeläiset, muut turkulaiset 80 €. Ks. Myyntipaikat.

• **Lisätiedot:** turku.fi/kuntovoitas_paivi.mecklin@turku.fi, p. 050 554 6218

+ 75 VoiTas -tehoryhmistä turvallinen aloitus liikuntaharrastukselle!

Maksuttomissa VoiTas-tehoryhmissä parannetaan kuntoa voima- ja tasapainoharjoittelulla kuntosalilla. Erityisesti jalkojen lihasvoiman parantuessa toimintakyky kohenee, jolloin arkiset askareet ja ulkona liikkuminen helpottuvat. Ryhmä harjoittelee tavoitteellisesti kaksi kertaa viikossa kahdeksan viikon ajan. Seuraavat ryhmät 28.8. tai 23.10. alkaen.

Ryhmät sopivat erityisesti sinulle, jos

- et ole vielä löytänyt sopivaa liikuntaryhmää, tai olet liikunnan aloittelija
  - olet huomannut lievää heikkenemistä lihasvoimassa- ja tasapainossa
  - ulkona liikkumisesi on vähentynyt
  - liikut ilman apuvälineitä sisällä ja asut itsenäisesti ilman kotihoidon palveluja
  - haluat sitoutua kuntosi parantamiseen ja liikkumisen lisäämiseen.
- **Lisätiedot ja ilmoittautuminen:** turku.fi/voitas, p. 044 082 0253

Senioriranneke – elämyksiä ja liikuntaa arkeen yhdellä rannekeella

Edullinen Senioriranneke on tarkoitettu 65 vuotta täyttäneille turkulaisille. Se kannustaa liikkumaan juuri sinulle sopivan aikataulun mukaan. Rannekkeen palvelut sopivat niin aloittelijalle kuin kokeneemmallekin liikunnan harrastajalle. Sillä pääsee kaupungin uimalaitokseen, kuntosaleihin ja kulttuuritarjontaan aukioloaikojen mukaan. Lisäksi rannekeeseen sisältyy omatoimisia liikuntavuoroja, ohjattuja kuntosalivuoroja sekä kertaluonteisia kulttuuriopastuksia. Hinta: 40 € / 6 kk + 8 € rannekemaksu

ensimmäisellä latauskerralla.

Ks. Myyntipaikat.

• **Lisätiedot:** turku.fi/senioriranneke, p. 050 554 6224

+65 liikunnan starttikurssit

Tekisikö mieli aloittaa liikuntaharrastus, mutta kaipaisit tukea alkuun pääsemiseksi? Aloittelijat saavat turvallisen ja helpon alun liikunnan harrastamiselle kahdeksan viikon starttikurssilla, joka on tarkoitettu yli 65-vuotiaille. Kurssilla liikutaan kuntosalilla kerran viikossa ammattilaisen ohjauksessa kannustavassa ilmapiirissä. Lisäksi saat ohjeita tasapainoharjoitteluun ja kipinän liikunnan harrastamiseen. Osallistuminen voimassa olevalla Seniorirannekeella. Kursseja on Impivaaran uimahallin kuntosalissa sekä Kupittaan urheiluhallin tilauskuntosalissa. Ensimmäiset kurssit alkavat viikolla 35 ja seuraavat viikolla 43.

• **Ilmoittautumisohjeet:** turku.fi/senioriranneke, p. 050 554 6224

Maksuttomat Rospuuttokauden kävelylvuorot Kupittaan ja Impivaarassa

Maksuttomat avoimet vuorot kaikille senioreille marraskuusta maaliskuuhun. Omatoimisilla kävelylvuoroilla pääset liikkumaan liikkautta pelkäämättä. Vuoroja voi hyödyntää vaikka isommallakin senioriporukalla. Ei ohjaaajaa paikalla.

- Impivaaran jalkapallohalli ma klo 13–14. Pukukopit käytössä, avaimet koppeihin aulassa. Hallin henkilökunnan p. 050 430 4916.
  - Kupittaan tekonurmikenttä 5, lämmitetty jalkapallokenttä, Blomberginaukio, ti klo 13–14 ja ke klo 10–11.
- **Lisätiedot:** p. 050 554 6224

KUVA: MIKA OKKO

Soveltavaa liikuntaa

Rajatonta liikuntaa – liikuntaa yli rajojen

Liikuntaoppaaseen on koottu pitkäaikaissairaille, vammaisille tai muulla tavoin toimintarajoitteisille lapsille ja aikuisille suunnattu, Turun seudulla järjestetty ohjattu liikuntatoiminta. Järjestäjinä ovat kunnat sekä yhdistykset ja muut toimijat.

• **Katso opas:** turku.fi/soveltavaliikunta

Saattajakortti

Vammaiselle ja pitkäaikaissairaalle tarkoitettu Saattajakortti helpottaa liikunnasta ja kulttuurista nauttimista. Kortti oikeuttaa saattajana toimivan avustajan maksuttomaan sisäänkäyntiin yhteistyökuntien liikunta- ja kulttuuripalveluiden sopimissa palveluissa.

• **Lisätiedot:** turku.fi/saattajakortti tai p. 050 554 6222

Soveltavat kuntosaliharjoittelun ABC-kurssit

- tiistaisin 5.9.–10.10. klo 12, Kupittaan urheiluhallin tilauskuntosali, Tahkonkuja 5
  - tiistaisin 17.10.–21.11. klo 12, Petreliuksen uimahalli, Ruiskatu 2, ei sovellu pyörätuoliasiakkaille
  - keskiviikkoisin 6.9.–11.10. tai 18.10.–22.11. klo 13.15, Impivaaran uimahallin tilauskuntosali, Uimahallinpolku 4
- Kurssi on tarkoitettu asiakkaille, joilla on toimintakyvyn rajoitteita sairauden tai muun syyn vuoksi. Soveltuu myös apuvälineen käyttäjälle. Paikalla yleisavustaja. Kuuden kerran kurssilla tutustutaan kuntosaliharjoitteluun sekä tehdään oma kuntosaliohjelma. Hinta: 15 €/kurssi + sisäänkäyntimaksu (Liikunta-, Senioriranneke tai kertamaksu). Kimmo-kanne-kannekeella osallistuminen kurseille maksutta.

• **Ilmoittautuminen:** p. 050 594 7207

Motion

Simning och vattengymnastik fortsätter på hösten

- Samppalinnan utebad är öppet till 17.9, barnbassängen töms den 30.8
- Impivaara simhall är öppet må-to kl. 6-20, fr kl. 11-18 ja lö-sö kl. 9-17
- Petrelius simhall är öppet 21.8 framåt, mån-ons kl. 6-10 och 14-19, tor kl. 15-19, fre kl. 6-10 och 14-18 och lör-sön kl. 10-14.30. Även en egen simtur för kvinnor lördagar 2.9 framåt kl. 17-18.30 och för karar söndagar 3.9. framåt kl. 17-18.30.
- Instruerade grupper i Impivaara simhallen börjar den 4.9. Vattengymnastik på svenska på måndagar kl. 19.30.
- turku.fi/sv/badplatser-och-vattenmotion

Barnmotionens underland

- Söndagar 10.9-10.12 kl. 17-19. Barnmotionens underland erbjuder mångsidiga möjligheter för 1-12 åriga barn att röra på sig och ha idrottsliga lekar tillsammans med vårdnadshavare gratis i olika skolor och Kuppis idrottshall kl. 17-19.30.
- turku.fi/sv/underland

Semesterskoj i Åbo

Kolla höstlovs program för barn och unga: turku.fi/sv/semesterskoj.

Motion för seniorer

Söker du information om motionsmöjligheter på svenska? Det finns t.ex. Seniorarmband för 65+ ålder till motion och kultur, instruering på Petrelius simhallens gym, VoiTas teho -grupper för 75+ och samt många olika arrangörers grupper på svenska. Kolla samlat information om grupper: turku.fi/sv/motion-aldre.

Kom och lyssna och fråga mera: Seniorinfo på Luckan, Auragatan 1 G, tisdagen den 29.8 kl. 13-15.

- Mera information på svenska t.ex. om idrottsplatser, avgifter, förmånliga armband till motion, kolla: turku.fi/sv/motion.
- Fråga mera: motionsansvarig paivi.mecklin@turku.fi, tfn 050 554 6218

Soveltava kuntosalivuoro

Maanantaisin klo 15.15, Impivaaran uimahallin tilauskuntosali, Uimahallinpolku 4. Vuoro on tarkoitettu asiakkaille, joiden liikkumis- tai toimintakyvyn rajoitukset estävät omatoimisen kuntosaliharjoittelun. Ryhmässä asiakkaat toteuttavat mahdollisimman omatoimisesti omaa harjoitusohjelmaansa ohjaajan avustuksella. Paikalla yleisavustaja. Hinta: 2,5 €/krt + sisäänpääsymaksu (Liikunta-, Seniori-, Kimmokeranneke tai kertamaksu).

- Ilmoittautuminen: p. 050 594 7207

Soveltava vesijumppa

Torstaisin klo 10.15 tai klo 11, Palvelutalo Esikko, Uittamontie 7. Vesijumppaa lämpimässä vedessä asiakkaille, joilla on toimintakyvyn rajoitteita sairauden tai muun syyn vuoksi. Soveltuu myös apuvälineen käyttäjälle. Yleisavustajat avustavat puku- ja pesutiloissa. Hinta: 55 €/turkulaiset, 83 €/ulkopaikkakuntalaiset.

- Ilmoittautuminen: p. 050 594 7207

Tuolijumppa

Tiistaisin klo 14, Avustajakeskus, Itäinen Pitkäkatu 68. Iloisen mielen jumppa, jossa harjoitteet tehdään pääosin tuolissa istuen. Tuolijumppaa piristetään myös välinein. Ryhmä soveltuu hyvin asiakkaille, joilla on käytössä liikkumisen apuväline tai esim. aistivamma. Paikalla yleisavustaja. Hinta: 5 €/krt (alennusryhmit 2,5 €/krt).

- Lisätiedot: p. 050 594 7207

Soveltava Lavis

Keskiviikkoisin klo 9.30, Impivaaran uimahalli, Uimahallinpolku 4. Lavatanssijumppa on helppo, hauska ja hikinen tanssitunti. Paikalla yleisavustaja. Osallistuminen 2,5 €/krt + sisäänpääsymaksu (Liikunta-, Seniori- tai Kimmokeranneke tai kertamaksu).

- Lisätiedot: p. 050 594 7207

Uimaan Turussa

Uintikausi jatkuu syksyllä

- Samppalinnan maauimala, Volter Kilven katu 2, kassa avoinna 17.9. saakka ma-ti ja to-pe klo 6-20, ke 10-20 ja la-su klo 8-19 Huom! 28.8.-17.9. la-su lyhennetyt aukioloajat klo 8-15. Lasten allas tyhjenetään 30.8.
- Impivaaran uimahalli, Uimahallinpolku 4, avoinna ma-to klo 6-20, pe klo 11-18 ja la-su klo 9-17
- Petreliuksen uimahalli, Ruiskatu 2, kassa avoinna 21.8. alkaen ma-ke klo 6-10 ja 14-19, to klo 15-19, pe klo 6-10 ja 14-18 ja la-su klo 10-14.30. Lisäksi naisten uintivuoro 2.9. alkaen la klo 17-18.30 ja miesten uintivuoro 3.9. alkaen su klo 17-18.30. Uinti- ja kuntosaliaikaa puoli tuntia kassan sulkemisen jälkeen.

Ohjatut tunnit Impivaarassa

- Jumpat alkavat 4.9. Jumppiin ilmoittaudutaan etukäteen Impivaaran nettisivuilta löytyvän ohjauskalenterin kautta.
- Syksyn ensimmäisiin vauvainti-, uimakoulu- ja Kuntosaliharjoittelun ABC-kurssien ryhmiin ilmoittautuminen on alkanut 9.8.
- Liikuntapalvelukeskuksen Impivaaran loka-joulukuun uimakoulujen, vauvaintien sekä Kuntosaliharjoittelun ABC-kurssien ilmoittautuminen alkaa turkulaisille ke 20.9. klo 12.
- Lisätiedot: turku.fi/impivaaranuimahalli, p. 040 648 5338/uinninvalvonta

Ohjatut tunnit Petreliuksen uimahallissa

- Jumpat alkavat 4.9. Ilmoittautuminen 45 min. jumppiin Petreliuksen nettisivuilta löytyvän ohjauskalenterin kautta.
- 30 min. jumppien tiedustelut ja ilmoittautumiset sekä lisätietoa 45 min. jumppien kausipaikoista p. 044 907 2702/ Petreliuksen uimahalli

Kuntosaliharjoittelu tutuksi

Kuntosaliharjoittelun ABC-kursseilla Impivaaran uimahallissa käydään läpi kuntosaliharjoittelun perusteita ja tutustutaan laitteiden käyttöön ja oikeisiin suoritustekniikoihin. Kurssin kesto neljä kertaa. Hinta: 15 €/kurssimaksu + sisäänpääsymaksut tai Seniori-/Liikuntaranneke, Kimmoke-
ranneke ennen klo 15.30. Kurssimaksu myös Tyky-
rannekeella.

Ilmoittautuminen kursseille alkanut:

- ma 11.9.-2.10. klo 18.30
- ke 13.9.-4.10. klo 8.30
- Ilmoittautumislinkki kursseille avautuu 20.9. klo 12:
- ma 9.-30.10. klo 18.30
- ke 11.10.-1.11. klo 8.30

- Ilmoittaudu: turku.fi/kuntosaliabc -> Kuntosaliharjoittelun ABC-kurssit Impivaarassa
- Lisätiedot: uinninvalvonta p. 040 648 5338

Lisätietoa uimahallien ja maauimaloiden toiminnasta: turku.fi/uimahallit

KUVA: MIKA OKKO

Joanna Perho och William Malkamäki tränar handboll i Samppalinna bollhall.

Studier och toppidrott kräver vardagsdisciplin och schemapussel

Joanna Perho, 19, och William Malkamäki, 18, studerar vid Katedralskolan och tränar handboll på hög nivå. Tillsammans har de nästan tjugofem års handishistoria.

Hurdant är det att gå i skola och samtidigt träna på toppnivå? – Vi har morgonträningar fyra gånger i veckan. Då tränar vi med Idrottsakademien. På kvällen har vi träningar med det egna laget, berättar Joanna. För Joannas del betyder det resor till Karis, där hon spelar med BK-46 damlag.

William berättar om tätt samarbete med skolan, för de morgontimmar man missar i skolan på grund av träningarna ska tas igen på egen hand.

– Det går ganska bra att komma överens med läraren, men man har själv ansvaret att kolla vad som gjorts på lektionen och jobba hemma. Man måste ha hård självdisciplin, funderar William.

Tack vare gymnasiestudiernas flexibilitet kan både Joanna och William ta studenten på tre och ett halvt år. Trots det blir dagarna långa. Mycket handlar om energi. Och mat.

– Det är ganska svårt ibland med maten. Ofta klarar man sig på skolmaten, men ibland räcker det inte. På Kaareas sidor ser man matens energivärden, berättar William.

När den inte räcker till fyller de på med mellanmål. Idrottsakademins näringsterapeut ger regelbunden undervisning i hur unga atleter ska äta. Dessutom kan idrottarna få stöd av akademins fysioterapeuter eller av en idrottspsykolog.

I framtidsplanerna ingår handis och studier.

– I sommar har vi landslagsverksamhet, sedan fortsätter jag i BK. Det är bra att ha en utbildning, men jag vill också spela så länge och så bra som möjligt, avslutar Joanna.

I Åbonejdens idrottsakademis nätverk ingår skolorna, idrottarna, förbunden, klubbarna, Åbo stad och Finlands olympiska kommitté.

• urheilukaatemia.fi/turun-seudun-urheilukaatemia

TEXT OCH FOTO: SUNNIVA SOLSTRAND

Att inte äga en bil i Åbo är lättare än du tror

Åbo stad jobbar för att stadsborna inte skall behöva äga en egen bil för att kunna ha tillgång till en bil. Bilar för gemensamt bruk ökar i popularitet, då uppehållskostnaderna för personbilarna stiger. Staden samarbetar med olika företag som erbjuder delbilstjänster till stadsborna.

Tidigare i år lanserade Åbo parkeringslov ämnade för företag som erbjuder bilar för gemensamt bruk.

Vid lanseringen gavs 18 lov till två olika företag. Parkeringstillståndet för delade bilar möjliggör parkering gratis och utan tidsbegränsning på boende- och företagsparkeringsplatser, där parkering är tillåten med trafikskylt. Dessutom finns det fem parkeringsplatser enkom för bilar i delad användning:

1. Klädesfabriksgatan 7 / Verkatehtaankatu
2. Västra Långgatan 26 / Järnvägstorget (2 st)
3. Slottsgatan 29 / Linnankatu
4. Joukahainengatan 3 / ICT-city

I Åbo kan du även hitta delade bilar med specifika parkeringsplatser. I köpcentrum Skanssis parkeringsgarage finns till exempel en Aimo Park delbil som köptes in i Canemure-projektet där Åbo är delägare. Skanssis delbil kan hyras enligt köpcentrets öppettider. Bilens placering passar

särskilt bra de personer som vill bära hem stora inköp från köpcentret eller som bor i Skansen.

Vissa husbolag erbjuder också delade bilar för sina invånare. I Åbo finns delade bilar till exempel i vissa av TVTs och VASOs bostadshus. Boende i husbolagen kan hyra bil lätt efter sina behov från sin egen bakgård. TVTs delade bilar drivs av Omago och VASOs av 24Rent.

Om du har frågor om delade bilar eller hållbar mobilitet i allmänhet, kom till Skanssis Monitori för kostnadsfri hållbarmobilitetsrådgivning på tisdagar klockan 9–17. Konsultationen ger dig en chans att diskutera skraddarsydda lösningar för att göra just din mobilitet mer hållbar. Rådgivningen ges som en del av, det EU Life-finansierade, Canemure-projektet.

TEXT: OONA UUSITALO, EELIN HOFFSTRÖM-CAGIRAN
FOTO: OONA UUSITALO

Skanssis delbil kan hyras enligt köpcentrets öppettider.

Tapahtumakalenteri

Otteita syksyn tapahtumatarjonnasta.
Lisää menovinkkejä:
turkukalenteri.fi, kalenteri.turku.fi/sv

Elokuu

Åbo svenska arbetarinstitut Anmäl dig till höstens kurser

• aboarbis.fi

17.8.–8.11. Yli-Maarian srk-talo Avoimia kerhoja koko perheelle

Perhe-, Vauva-, Isä & lapset -kerhot ja Metsäperhekerho.

• facebook.com/pmperhetyo

23.–24.8. Turun Tiedepuisto SHIFT Business Festival

• theshift.fi

24.8. klo 17–19 Kirjastopiha Sateenkaarikirppis

• turku.fi/kirjasto

26.8. klo 12 Turku Pride -kulkue

Puistujuhla kulkueen jälkeen Puolalanpuistossa.

• turkupride.fi

26.8. klo 10–15 Biologinen museo Suomen luonnon päivä

Juhlistetaan Suomen luontoa taiteiden ja runoillen.

• turku.fi/biologinenmuseo

30.8. klo 10–16 ICT City ja Edu City Study in Turku

Messut on suunnattu erityisesti opintonsa aloittaville ja Turkuun muuttaville opiskelijoille sekä vaihto-opiskelijoille.

• turku.fi/studyinturkumessut

30.8.–1.9. Eurooppa-foorumi

Lue lisää sivulta 6.

• europforum.fi

KUVA: TMK

31.8. klo 9–17 Kauppatori

Itämeripäivä

Itämeri-aiheisia tapahtumia, musiikkia, työpajoja, esittelyitä, roskienkeruu- ja rantojensiivoustalkoita. Pidä Saaristo Siistinä ry:n Siisti Biitsi -ohjelma täyttää 10 vuotta. Siisti Biitsi -talkoot voi kuka tahansa järjestää valitsemallaan rannalla, katso talkoo-ohjeet: siistibiitsi.fi.

• itamerihaaste.net/itameripaiva23

31.8. klo 19 Manilla-teatteri

Emho – Elämän arkkitehtuuri

Esityksiä 8.9. asti.

• aurinkobaletti.fi

Taiteen talon syksy kutsuu

- 24.8. ja 31.8. Ydintalvipuutarha
- 2.9. VallatonKUMOUS-taidefestivaali
- 5.–10.9. New Performance Turku Biennale
- 15.–17.9. Antikvaariset kirjamesut

Syyskauden ohjelmisto päivittyy osoitteessa

• taiteentalo.fi

Pikku naisia jatkaa ohjelmistossa syksyn ajan.

KUVA: OTTO-VILLE VÄÄTÄINEN

Turun Kaupunginteatterissa syksyllä

Syksyn syvimät tarinat löytyvät näyttämöltä. Kausi käynnistyy 30.8.

Cabaret

Suitsutettu musikaali palaa Päänäyttämölle. Kit Kat Club kutsuu, willkommen. Uusintaensi-ilta 30.8.

Solaris

Tieteisfantasia mystisestä planeetasta, joka yllättää tutkijat. Ensi-ilta 1.9.

Pikku naisia

Vielä ehdit tempautua mukaan Marchin sisarusten tarinaan. Esityskausi jatkuu Päänäyttämöllä 7.9.

Vedenjakaja

Fern Orchestran uusi teos sukeltaa jälleen merenpinnan alle. Ensi-ilta Sopukassa 7.9.

Ei kertonut katuvansa

Tommi Kinnusen menestyskirja sodasta palaavista naisista saa Turun ensi-iltansa 20.9.

Stand up, Teatteri!

Suomen ykköskoomikot lavalla joka kuukausi! Syksyn ensimmäinen klubi 22.9.

Sinetti

Uusi musiikillinen draama Olga Knipperistä, Anton Tšehovista ja 857 rakkauskirjeestä. Ensi-ilta Sopukassa 18.10.

Veden varaan

Hyytävä dekkari kadonneista ihmisistä. Kantaesitys 16.11.

Koko ohjelmisto: tkteatteri.fi
Liput: 02 262 0030 / myynti@tkteatteri.fi / lippu.fi

Syyskuu

1.9. klo 17 pääkirjaston
musiikkiosasto

Stage Live & luento

Harpisti Helka Ermala.

• turku.fi/kirjasto

1.9. klo 19 Linnateatteri

Illuusio jossa elämme – matka mielen näyttämölle

Esityksiä 23.11. asti.

• linnateatteri.fi

1.–3.9. Tehdas Teatteri

Nousut

Uusien tekijöiden festivaali.

• tehdasteatteri.fi

2.9. Ympäri kaupunkia

Elokvapäivä

• elokuropaiva.fi

KUVA: JARI LAURIKKO

7.9. klo 19 Tanssiteatteri ERI

Carmen

Esityksiä 4.11. asti.

• eri.fi

8.9. klo 19 Bar Ö

Freezer

• flamejazz.fi

Espanjalaistaiteilijat
Ana Matey ja Isabel León
eli Exchange Live Art
toteuttavat osallistavan,
elävän installaation
Taiteen talossa osana
New Performance
Turku Biennalea.

KUVA: ANA MATEY

Kohtaa kulttuuria kaupunkitilassa

Turkulaisille avautuu syyskuun alussa mahdollisuus osallistua ensimmäistä kertaa järjestettävään, kaikille avoimeen New Performance Turku Biennaleen. Kansainvälisen performansitaiteen festivaalin ohjelmistossa nähdään merkityksellisiä, leikkisiä ja kriittisiä keinoja toistemme kohtaamiseen Coming Together -teeman alla.

Biennaalin teokset levittäytyvät 5.–10.9. ympäri kaupunkia: teattereihin, museoihin ja gallerioihin sekä järjestävät yllättäviäkin kohtauksia kaduilla, puistoissa ja yhteisöllisissä tiloissa. Teokset tutkivat uudenlaisia tapoja suhtautua paikkoihin, yhteisöihin, kaupungin historiaan ja unelmiin.

Syyskuun loppupuolella voi halutessaan jatkaa matkaa taiteen ja tieteen parissa suuntaamalla Yliopistonmäelle ja kaikille avoimeen monitaiteiseen Uni²-tapahtumaan, jossa taide soluttautuu osaksi Turun yliopiston kampusta.

Kolme taiteilijavetoista toimijaa – taiteilijayhdistys Arte, Ehkä-tuotanto ja osuuskunta Poesia – kutsuu kävijät 27.9.–15.10. kaupunkitaidetapahtumassa kokemukselliseen tilaan taiteen ja tieteen välille.

New Performance Turku Biennale 5.–10.9.

• newperformance.fi

Uni² 27.9.–15.10.

• titanik.fi

KUVA: SHOJA LAK

2.9. klo 18–21 Luostarinmäki

Magian janoa ja kansanperinteen kammatuksia

Aikuisille suunnattua ohjelmaa tuonpuoleisen maailman arvoituksista, mm. miniluentoja ja musiikkia.

• turku.fi/luostarinmaki

9.–10.9. Pöytyä

Rogaining-suunnistuksen EM-kisat

• rogaining.fi

14.9. Aurajoki

Aurasoudut

• aurasoudut.fi

2.–3.9. klo 10–15 WAM

Lasten viikonloppu

• wam.fi

7.9. klo 19 Konserttitalo

Mustonen & Isserlis

Olli Mustonen, kapellimestari, Steven Isserlis, sello, TFO. Benjamin Britten–Dmitri Šostakovits. Myös 8.9. klo 18.

• tfo.fi

KUVA: TWIK

Kuralassa käännetään
katse esihistoriaan,
aikaan, jolloin ei ollut
elämää ilman eläimiä.

14.9. klo 19 Konserttitalo

Aamun linnut

John Storgårds, kapellimestari, Katherine Bryan, huilu, TFO. Erik Bergman–Ralph Vaughan Williams–Sebastian Fagerlund–Edward Elgar.

• tfo.fi

14.9. kl. 19 Åbo Svenska Teater

Something Rotten!

Premiär/Ensi-ilta.

• abosvenskateater.fi

14.–17.9. Kuralan Kylämäki

Esihistoria esille

• turku.fi/kuralankylamaki

17.9. Ympäri kaupunkia Turun päivä / Åbodagen

• turku.fi/turunpaiva, turku.fi/sv/abodagen

17.9. klo 18 Martinkirkko Kuumaisema

• keyensemble.fi

20.9. klo 14 pääkirjaston musiikkiosasto Hyvänmielen hittimittari

Myös 25.10. ja 22.11.

• turku.fi/kirjasto

20.9. klo 17.30 Vanha Suurtori Päivä Brinkkalassa

Nappe Naakan aarrekierrös. Päivä Brinkkalassa -tapahtuma myös 14.10. ja 11.11. klo 10.

• turkuseura.fi

22.9. klo 18 Konserttitalo Sinuhe, yksinäinen

Jonathan Stockhammer, kapellimestari, Mikko Multamäki, kontrabasso, TFO. Hannah Kendall-Pertti Jalava-Wolfgang Amadeus Mozart.

• tfo.fi

22.9. klo 22 Café Tiljan, ÅST Emmeluth's Amoeba

• flamejazz.fi

23.9. Ruissalo Ruissalojuoksut

• ruissalojuoksut.fi

24.9. klo 18 Sibelius-museo Mietiskellen

TFO:n kamarimusiikkikonsertissa herkkää ja kaunista musiikkia säveltäjiltä Nikolai Medtner, Arvo Pärt ja Philip Glass.

• tfo.fi

Piste kollektiivi: Viima.

KUVA: JOUNI IHALAINEN

Teatteria Seikkailupuistossa

Esitykset Timanttiteatterissa:

- 10.9. Grus Grus teatteri: **Perästä kuuluu**
- 17.9. **Pikkulin laululeikki-show**
- 24.9. Cirque de pucés: **Astra**
- 28.9. Vauva- ja taaperoteatteri Aieou: **Elämän kukka**
- 1.10. Red Nose Company: **Frankenstein**
- 8., 10. ja 12.10. Piste kollektiivi: **Viima**
- 9. ja 12.11. Teatteri QO: **Ovisilmä**. Yhteistyössä TIP-festin kanssa.

Lisätiedot ja liput: turku.fi/seikkailupuisto

Muutokset lehden tapahtumätietoihin ovat mahdollisia! Tarkista viimeisimmät tiedot verkosta tapahtumajärjestäjien sivuilta.

TFO:n kontrabasson äänenjohtaja Mikko Multamäki kantaesittää Jalavan konserton Sinuhe, yksinäinen -konsertissa 22.9.

KUVA: SEILO RISTIMÄKI

Turun päivänä sunnuntaina 17.9.

KUVA: PSS RY

Posankka Race Aurajoessa puhtaiden vesistöjen puolesta

Turun päivänä 17.9. klo 14 Aurajoessa kisaa Kirjastosillan kupeessa 4 000 pientä kylpyposankkaa Posankka Race -hyväntekeväisyystapahtumassa. Kymmenen euron lahjoituksella voi adoptoida itselleen numeroidun kilpaposankan verkossa osoitteessa posankkarace.fi. Kertyneet lahjoitukset ohjataan Pidä Saaristo Siistinä ry:n Siisti Biitsi -ohjelmaan. Kilpaposankat käytetään vuosittain uudelleen.

• posankkarace.fi

Kuralan Kylämässä
vietetään
syyslomapäiviä
18.–19.10.

KUVA: TMK

Menovinkkejä syyslomalalle

Pääkirjasto

Lasten Saagassa syyslomaa vietetään 14.–22.10. dinoteemalla. Luvassa on mukavaa ohjelmaa, askartelua sekä suunnistusta osastolla.

• turku.fi/kirjasto

Lastenkulttuurikeskus Seikkailupuisto

Kekritapahtuma valtaa Seikkiksen 18.–20.10.

• turku.fi/seikkailupuisto

Apteekkimuseo & Qwenselin talo

• Syysloma-opastukset 14.–22.10. klo 14 | Guidningen på svenska 21.10 kl. 14.30.
• Lasten apteekki auki museon sisäpihalla.

Kuralan Kylämäki

Syyslomapäivät 18.–19.10. klo 11–16. Syksyisiä leikkejä ja arkista aherrusta. Pellavan käsittelyä loukuin, lihdoin ja häkilöin sekä pellavakuidun kehräysnäytös. Nuotio eväsmakkaroiden paistajille. Omat makkarat mukaan!

Turun linna

• Avoin työpaja 17.–28.10. ti–la klo 12–16.
• Pikkuritarikierrokset 14.–29.10. ti–su klo 11 ja 14 | Riddartur 21–22.10 och 27–28.10 kl. 12.30.
• Historian kauheuksia kouluikäisille K11 -kierrokset 14.–29.10. ti–su klo 16.30 | Guidningar på svenska 20.10 och 27.10 kl. 14.30.
• Turun linnan arkea ja juhlaa -kierrokset 14.–29.10. ti–su klo 12.15.

Lisätiedot museoiden tapahtumista:

• turku.fi/museo

Kurkkaa myös:

• turku.fi/lapsiperheet
Kolla också:
• turku.fi/sv/barnfamiljer

Lokakuu

5.10. klo 19 Konserttitalo

Lanterna

Jac van Steen, kapellimestari, Storioni Trio, TFO. Ida Moberg–Sebastian Fagerlund–Anton Bruckner.

• tfo.fi

6.10. klo 17 pääkirjaston

Studio

Antiikintutkimuksen iltapäivä

• turku.fi/kirjasto

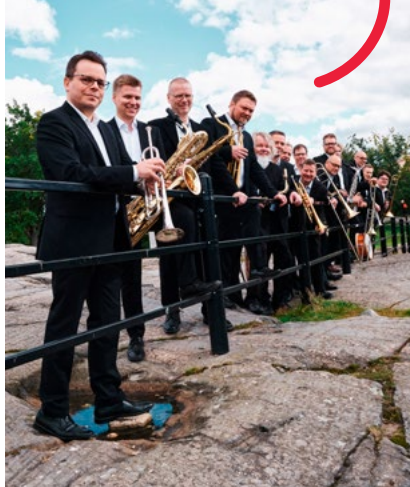
7.–8.10. Viking Grace

Flame Jazz Cruise XXII

Big band -päivien teemariesteily.

• flamejazz.fi

Turku Jazz Orchestra.

KUVA: ILKKA AFOLA

8.10. klo 16 Villa Bella Vista

Bella Vistan salongissa

Millaista olisi ollut käydä konsertissa 1800-luvun alussa? TFO:n kamarimusiikkikonsertissa kuullaan teoksia kahdelta aikakauden suosikkisäveltäjältä, Johann Nepomuk Hummeliilta ja Ludwig van Beethovenilta.

• tfo.fi

11.10. kl. 19 Kåren

Konsten att vara människa

Premiär/Ensi-ilta.

• abosvenskateater.fi

KUVA: JUSSI VIRKKUMAA

Maailmankuulu Storioni Trio kantaesittää Fagerlundin kolmoiskonserton.

KUVA: MIKE ROELOFS

12.10. klo 13 pääkirjaston Studio

Espanjankieliset elokuvat

Myös 13. ja 15.10.

• turku.fi/kirjasto

12.10. klo 19 Konserttitalo

Hollywoodin hurmaa

Antti Rissanen, kapellimestari, Anna-Maija Tuokko, laulu, Mikko Leppilampi, laulu, TFO. Ulko- ja kotimaisten elokuvien ikimuistoisimpia säveliä Kulkurin valssista Kuunsillalle. Myös 13.10. klo 18.

• tfo.fi

26.10. klo 19 Konserttitalo

Välimeren auringon alla

Olli Mustonen, kapellimestari, Göran Söllscher, kitara, TFO. Gioachino Rossini–Antonio Vivaldi–Joaquín Rodrigo–Carl Nielsen. Myös 27.10. klo 18.

• tfo.fi

27.10. klo 19 Logomo

Riitta Paakki Quartet

• flamejazz.fi

27.10. klo 19 Manilla-teatteri

Matteus-passio

Esityksiä 11.11. asti.

• aurinkobaletti.fi

Musiikki-elämyksiä maksutta

WAMin konsertit

Tiistaisin klo 19, Itäinen Rantakatu 38

- 10.10. Reijo Koskinen ja Ackord-kvartetti
- 17.10. Turku Ensemble
- 24.10. Andreas Helling, Anna Kulmala
- 31.10. Tuuli Lempa, Artturi Elovirta, Heidi Hassinen
- 7.11. Tango del norte
- 14.11. Jukka Pietilä, Mikko Heininen
- 21.11. Turku Ensemble

Vapaa pääsy.

• wam.fi

27.10. klo 19 Tehdas Teatteri

Into the Wild

Esityksiä 5.11. asti.

• tehdasteatteri.fi

29.10. klo 14 & 16 Turun linna

Lasten musiikkisalonki: Prinsessan matka

TFO:n Lasten musiikkisalongissa kurkistetaan prinsessa Katariina Jagellonican elämään ja arkeen. Tarinankerrontaa elävöittää renessanssiajan musiikki.

• tfo.fi

KUVA: NADJA SARELL

! Muutokset lehden tapahtumatietoihin ovat mahdollisia! Tarkista viimeisimmät tiedot verkosta tapahtumajärjestäjien sivuilta.

Silakkamarkkinat elävöittää jokirantaa lokakuussa

Perinteisillä Silakkamarkkinoilla yhdistyvät Turun merellinen saaristolaisperinne ja paikallinen ruokakulttuuri – sesongin mukaisia kalaherkkuja on tarjolla moneen makuun ja syyskauden merellinen tunnelma kruunaa kokemuksen. Silakkamarkkinat levittäytyy 19.–22.10 Aurajokirantaan Jokisataman alueelle Martinsillalta sataman suuntaan.

- kalatalouskeskus.fi/turun-kalamarkkinat

Marraskuu

2.11. klo 19 Konserttitalo Deutsches Requiem

Christian Kluxen, kapellimestari, Sonja Herranen, sopraano, Erik Rousi, basso, Chorus Cathedralis Aboensis. TFO. Johannes Brahms: Ein deutsches Requiem. Myös 3.11. klo 18.
• tfo.fi

Christian Kluxen on TFO:n uunituore päävierailija.

3.11. klo 19 Tehdas Teatteri Angelika ja kuumat paikat

Esityksiä 16.12. asti.
• tehdasteatteri.fi

3.11. klo 22 Café Tiljan, ÅST Sarah Murcia Quartet Eyeballing

• flamejazz.fi

6.–12.11. pääkirjaston Saaga ja Stoori Peliviikko

• turku.fi/kirjasto

6–12.11 Svenska veckan

• svenskaveckan.fi/orter/abo

7.11. klo 17.30 Kuralan Kylämäki Ilta pimeässä Iso-Kohmossa

Hämäränhyssyä ja hurjia tarinoita. Myös 14.11.
• turku.fi/kuralankylamaki

8.–12.11. TIP-Fest

Nykyteatteria Manillassa, ÅST:ssa ja Seikkailupuiston Timantissa, myös kaapissa ja asuntoautossa.
• auraofpuppets.com

9.11. klo 18 Tanssiteatteri ERI

Lahjojen aika

Esityksiä 17.12. asti.
• eri.fi

9.11. klo 19 Konserttitalo Open Orchestra

Aku Sorensen, kapellimestari, Timo Ollila, visuaalinen suunnittelu, TFO. Myös 17.11. klo 18.
• tfo.fi

9.11. klo 19 Taiteen talo Grapefruit

• keyensemble.fi

10.11. klo 19 Logomo Panu Savolainen & JPP

• flamejazz.fi

11.11. klo 16–20 Turun linna Ilta pimeässä linnassa

Seikkailutapahtuma kouluikäisille.
• turku.fi/turunlinna

12.11. klo 16 Betel-kirkko Kaikuja

TFO:n kamarimusiikkikonsertissa vähemmän kuultuja timantteja säveltäjiltä Aulis Sallinen, Erno Dohnányi ja Josef Gabriel Rheinberger.
• tfo.fi

14.–18.11. Runoviikko-festivaali

• vsrunoviikko.net

17.11. kl. 18 Åbo Svenska Teater En Julsaga

(suom. Saiturin joulu)
• abosvenskateater.fi

18.–19.11. klo 10–15 WAM Lasten viikonloppu

• wam.fi

18.–19.11. klo 10–15 Biologinen museo

• turku.fi/biologinenmuseum

22.11. klo 18.30 Kupittaan palloiluhalli

Mauno Koivisto 100 vuotta: juhlaottelu

TUTO Volley–Hurrikaani Loimaa.
• turku.fi/maunokoivisto

Clément Layes: Allège

Näyttelyitä

Apteekkimuseo & Qwenselin talo

Elämän ja kuoleman elohopea
• turku.fi/apteekkimuseo

Biologinen museo

Kokoelmia kotoa ja kaukomailta
• turku.fi/biologinenmuseo

Turun linna

Prinsessan matka
Säihkettä saleista ja kamareista
• turku.fi/turunlinna

Aboa Vetus Ars Nova

Aboa Vetus – vanha Turku
Luutarha
17.9. asti **Rauha Mäkilä: Momo**
19.11. asti **Kari Cavén**
• avan.fi

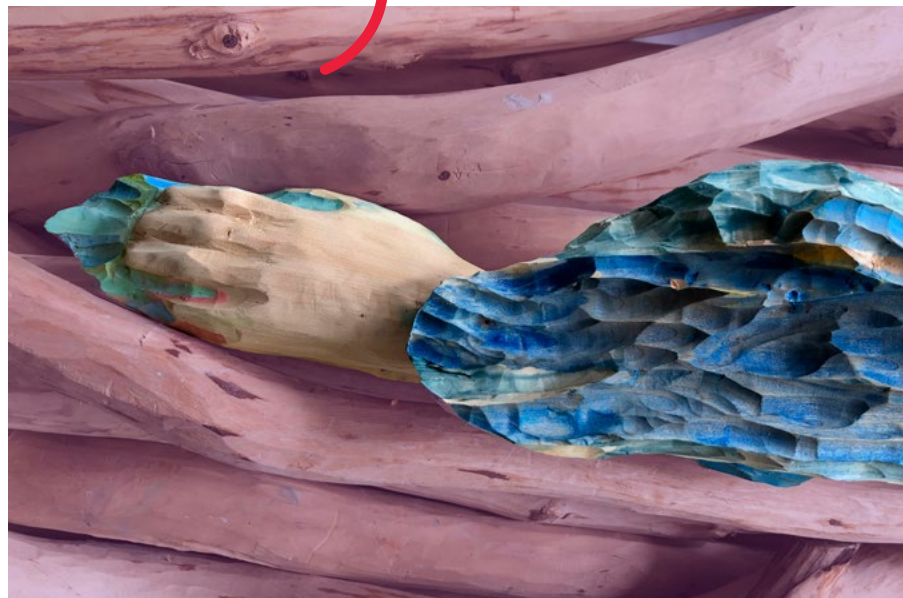
Galleria Joella

23.8.–17.9. **Lars Holmström**
20.9.–15.10. **Minna Maija Lappalainen**
18.10.–12.11. **Umppa Niinivaara**
15.11.–10.12. **Paula Suominen**
• turun-taidegraafikot.fi

Iso Galleria, Turun Taidehalli

27.8. saakka **Jaakko Rantasen näyttely**
8.9.–29.10. **Inka Nieminen: Fluviale | Vuolle**
10.11. alkaen **Selma Aurora Haron näyttely**
• turuntaidehalli.fi

Yksityiskohta **Inka Niemisen** teoksesta *Undulation*.

KUVA: INKA NIEMINEN

Pop-up-taidetta Turussa!

Tutustu pop-up-taideohjelman ajankohtaiseen tarjontaan osoitteessa turku.fi/popuptaide.

KUVA: ANJA PADZIK / TMK

WAM

17.9. asti **Hei tyypit!**
6.10. alkaen **Lux et Umbra**
Näyttelyopastukset
sunnuntaisin klo 14.
• wam.fi

Pääkirjasto

2.–30.11. **Mauno Koivisto 100 vuotta -näyttely**
• turku.fi/maunokoivisto

Grey Crawford: Chroma #141.
Turun taidemuseo / **Lars Göran Johnssonin** kokoelma.

Titanik-galleria

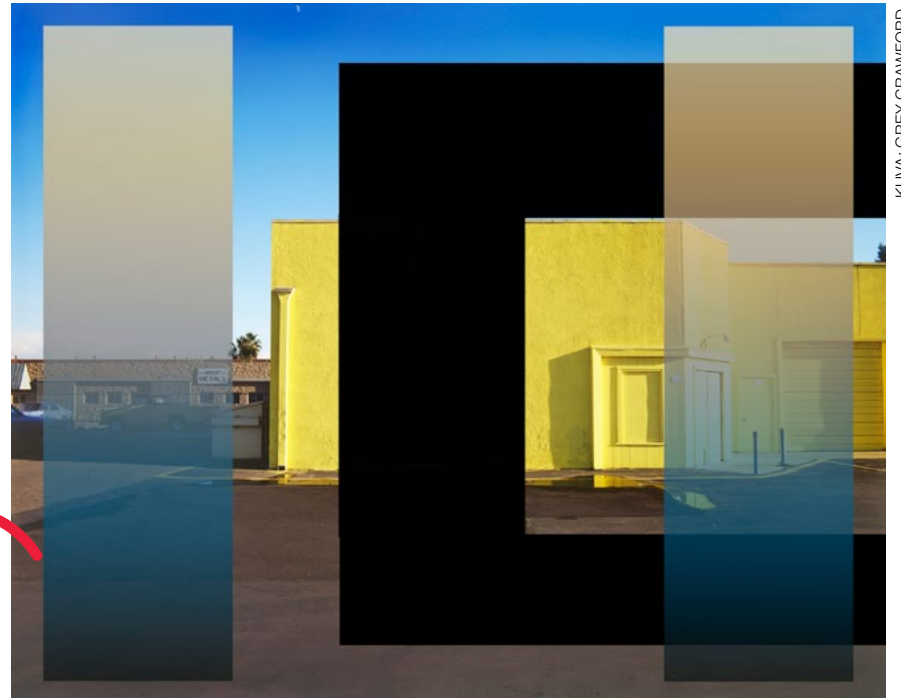
10.9. asti **Saari Residence: Harriina Räinen & Pedro Hurpia**
19.9.–8.10. **Solidarity Residencies Ukraine, yhteistyössä HIAP**
9.–15.10. **Jan Lütjohann**
20.10.–19.11. **Anna Ting Möller**
• titanik.fi

Valokuvakeskus Peri/ Turun Taidehalli

25.8.–24.9. **Joel Karppanen**
6.10.–5.11. **Emilia Pennanen**
17.11. alkaen **Saana Wang**
• valokuvakeskusperi.fi

Turun taidemuseo

15.9. alkaen **Onnekkaita sattumia Pimiö:**
15.9.–12.11. **Janis Rafa: Lacerate Studio:**
15.9.–12.11. **Emma Jääskeläinen**
• turuntaidemuseo.fi

KUVA: GREY CRAWFORD

Opastuksia

Turun linna

- Suljetut ovet 9.–24.9. (ei 17.9.) la ja su klo 11, 13 ja 15.
- Turun linnan arkea ja juhlaa 9.–24.9. (ei 17.9.) la ja su klo 16.30 / 30.9.–8.10. la ja su klo 12.15 ja 16.30 / 4.–26.11. la ja su klo 12.15.
- Kidutusta, kuolemaa ja kummituksia K15 20.10.–24.11. pe klo 19.45, 20 ja 20.15 | Guidningar på svenska 20.10 och 17.11 kl. 20.30.
- Rikokset, rangaistukset ja vankilat 4.–26.11. (ei 11.11.) la ja su klo 16.30.
- turku.fi/turunlinna

Apteekkimuseo & Qwenselin talo

- Tour de Terveys -pyöräilyopastus 2.9. klo 14–16.30, reitin pituus viisi kilometriä.
- turku.fi/apteekkimuseo

Iso Galleria, Turun Taidehalli

- Pysähdy teoksen äärelle - keskustelujuha taiteesta 26.8. klo 13, 15.9. ja 17.11. klo 16.45.
- turuntaidehalli.fi

Työpajoja ja kursseja

Kuralan Kylämäki

Taitotiistait tiistaisin 5.9.–12.12. klo 13–17.30.

Harrasta museossa: Käsityö- ja kuvataidepaja 4.–6.-luokkalaisille keskiviikkoisin 20.9.–11.10. klo 15. Paja kuuluu harrastamisen Turun malliin ja on maksuton.

Turun linna

Himmelikurssit 18.11. klo 12 ja 25.11. klo 12. Hinta 30 €.

Harrasta museossa:

Pienoismallikurssi 5.–6.-luokkalaisille keskiviikkoisin 1.–22.11. klo 15. Paja kuuluu harrastamisen Turun malliin ja on maksuton.

Piparkakkumuotin kaiveruskurssi kahtena sunnuntaina 19.11. ja 26.11. klo 12. Hinta 45 €.

KUVA: LAURI HEIKKILÄ

WAM

Aamukaffet WAMissa – kasvitaulu kipsivalutekniikalla 9.9. ja 10.9. klo 10 (kaksiosainen työpaja).

Avoimet kuvataidetyöpajat kaikenikäisille 9.9. ja 10.9. klo 13–16.

• Lisätiedot Kuralan Kylämäen, Turun linnan ja WAMin kursseista sekä ilmoittautumiset: turku.fi/museo

KONSTa Turun Seudun Kuvataidekoulu

- taiteen perusopetusta lapsille, nuorille ja aikuisille
- vaihtelevia taidekursseja
- lapsen ja aikuisen yhteisiä taidehetkiä
- vauvojen ja taaperoiden värikylpyjä
- hyvinvointia lisääviä työpajoja.
- konstakuvataidekoulu.fi

Turun kuvataidekeskus

- taiteen perusopetusta
- Värikaruselli 6–7-vuotiaille
- Ateljee-opinnot 7-vuotiaasta aikuisille
- taidetapahtumia, kursseja, leirejä.
- kuvataidekeskus.fi

Nuorten taide- ja toimintatalo Vimma

Syyskaudella on tarjolla muun muassa avoimia taidepajoja savitöistä kankaanpainoon 10–28-vuotiaille, vaihtuvia kursseja ja yllätysohjelmaa.

SunnuntaiVimma 1.10. ja 5.11. klo 11.30–18.30. Avoimia taidepajoja ja Kafé Vimman sunnuntaibrunssi. SunnuntaiVimman pajoihin ovat tervetulleita nuoren seurassa myös 13–28-vuotiaita vanhemmat tai nuoremmat kouluikäiset osallistujat.

• Katso koko kattaus: turku.fi/vimma

Luento-sarjoja

Pääkirjaston Studiassa

- 30.8.–25.10. Reinberg sekä valokuvauksen historiaa ja nykyisyyttä Turussa
- 5.9.–5.12. Historia nyt!
- 7.9.–7.12. Liikunta- ja urheiluaiheinen luentosarja
- 5.10.–16.11. Folkloristiikan ja uskontotieteen studia generalia

• turku.fi/kirjasto

Kaupunginkirjasto

Sarjispajat 26.10., 9.11. ja 23.11. klo 17 sekä Recycled Rainbow 21.–27.8. pääkirjaston Stoorissa.

Lautapelikerho tiistaisin klo 16 pääkirjaston musiikkiosastolla.

Sagoklubben på onsdagar för 4–6-åringar startar 6.9 kl. 17.30 och Bokklubben för 7–9-åringar på torsdagar startar 7.9 kl. 17.30 i huvudbibliotekets iderummet.

• turku.fi/kirjasto

KUVA: DENISSE ISLAS

Lastenkulttuurikeskus Seikkailupuisto

Harrastukset

Tarinamuskarit keskiviikkoisin 6.9.–15.11.

Värikylpy sekä Vauvasirkus maanantaisin 4.9.–13.11. sekä tiistaisin 5.9.–14.11.

Sirkus tiistaisin 5.9.–14.11.

Tanssisirkus keskiviikkoisin 6.9.–15.11.

Luovat kädet maanantaisin 4.9.–13.11.

Teatteriharrastus torstaisin 7.9.–16.11.

Taidepajat

Lapsille ja perheille suunnatut pajat sunnuntaisin 10.9.–12.11. klo 11–16.45. Lähde kokeilemaan erilaisia menetelmiä ja materiaaleja sekä kehittämään kädentaitoja vaihtuvin teemoin! Työpajamaksu 3 € / osallistuja.

Huom. Harrastuksia ja pajoja ei järjestetä syyslomaviikolla.

• Lue lisää ja ilmoittaudu mukaan: turku.fi/seikkailupuisto

KUVA: HANNELE SIVONEN

Harrasta maksutta koulupäivien yhteydessä! Katso Turun koulukohtaiset harrastelukkarit

• turku.fi/harrastelukkarit

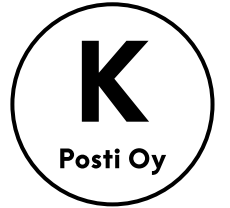
eVaka helpottaa huoltajien arkea

Turun kaupungin varhaiskasvatus on ottanut käyttöön eVaka-asiakastietojärjestelmän. Sen kautta huoltajat voivat muun muassa hakea varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikkaa, ilmoittaa tulotiedot ja lapsen läsnäoloajat sekä viestiä varhaiskasvatuksen henkilökunnan kanssa.

- evaka.turku.fi/login

Julkinen tiedote

Posti Green

KUVA: OTTO-VILLE VÄYÄINEN

Cabaret

Musikaali palaa Päänäyttämölle!

Uusintaensi-ilta 30.8.
Kit Kat Clubit 28.10. ja 25.11.

• tkteatteri.fi

KUVA: A1 MEDIA

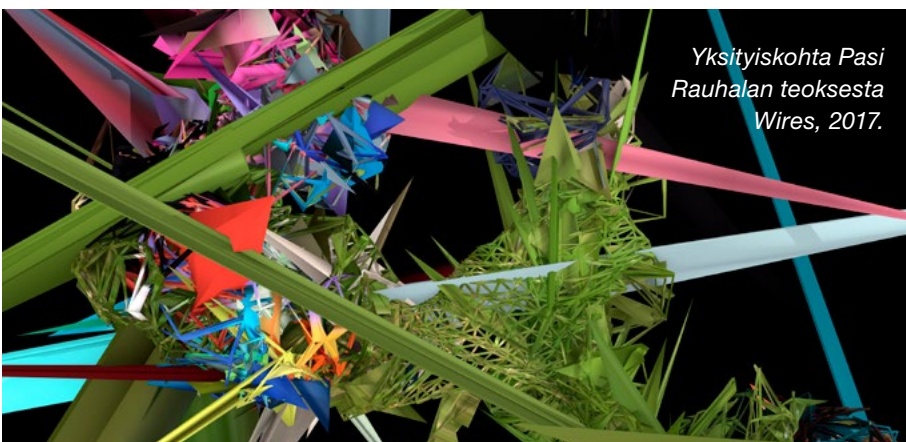
Turun päivä Åbodagen

17.9.

Suomen vanhin kaupunki täyttyy
tapahtumista ja juhlahumusta!

• turku.fi/turunpaiva • turku.fi/sv/abodagen

KUVA: PASI RAUHALA

Yksityiskohta Pasi
Rauhala'n teoksesta
Wires, 2017.

Lux et Umbra

WAM 6.10.2023–14.1.2024

Elämyksellisessä näyttelyssä on töitä suomalaisilta nykytaiteilijoilta, joiden teosten pääasiallisina materiaaleina ovat valo ja varjot. Mukana ovat Anna Hyrkkänen, Kolvolv-kollektiivi, Anni Laukka, Pasi Rauhala ja Alexander Salvesen.

• wam.fi

KUVA: ROBERT SEGER

Open Orchestra

To 9.11. | 19.00
Pe 17.11. | 18.00
Konserttitalo

Ilmiöksi noussut Open Orchestra kutsuu
yleisön jälleen sisälle orkesteriin!

• tfo.fi